

Tisztelt Olvasó!

„Lenyесik szárnyaimat,
lábamon járok:
levágják lábaimat,
kezemen fogok jární,
kiszakítják kezeimet,
hason fogok mászni.
Csak használhassak.”
(Széchenyi)

„Az embernek kitartóbbnak
kell lennie a nehézségeknél –
nincs más kiút”
(Aurobino)

A közelmúlt millenniumi ünnepi eseményei – a 73. Országos Mezőgazdasági, Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár előtt tisztelgő lapszámunk köszöntő sorainak írásakor – arra ösztönöznek, hogy néhány olyan gondolatot osszak meg Önökkel, amelyek talán nem csak engem foglalkoztatnak.

Országunk fiatal, ambiciózus miniszterelnöke 2000. augusztus 20-án tartott beszédében első nagy királyunk és reformpolitikusunk, Szent István ünnepén Magyarország jövőképét egy erős, gazdag, független, szabad európai országgént festette le. Ahhoz azonban, hogy ez ebben az évzredben mihamarabb megvalósuljon – Orbán Viktor miniszterelnök szavaival – magukban bízó, szabad és büszke emberek saját szájuk íze szerint történő építő munkájára van szükség, s akkor valósággá válhat a magyarok közös álma: „Egy sokasodó, erős, független, szabad Magyarország. A magyarok országa. Ami mindannyiunké. Mindenkié, akinek megadatott, hogy ehhez a nemzethez tartozzon. ...Mert senkit nem nélkülözhetünk. Mert mindenkire szükség van...”

E gondolatok előre vivő szellemiségéhez nem férhet kétség. De mi a helyzet az országnak kenyeret adó, a kenyeret megtermelő, nekünk, s Tisz-

telt Olvasóinknak is oly fontos és kedves gazdasági ágazatunkkal, a magyar mezőgazdasággal?

Jövönk, a gazdaságilag megerősödött Magyarország nem képzelhető el egy modernizált, szerkezetében átalakult, fejlett, a globalizációhoz alkalmazkodó, de minden ízében magyar mezőgazdaság nélkül.

A kárpát-medencei térségben egyedülálló ökológiai adottságaink, kutatóink, gazdálkodóink és a felnövekvő jövő generáció képességei erre predestinálnak bennünket. Az idei cudar körülmények között is nagyszerű búzatermést produkáló termelők teljesítménye csak erősíti ebbéli hitünket. Tisztelet és köszönet a helytállásért.

Pedig a jelenlegi helyzet korántsem mondható kedvezőnek nem ünneprontásként, mi a jellemző a magyar mezőgazdaság mai szereplőire? Az, hogy összetartozunk, még ha nem is tartunk össze... Nézetek, eltérő vélemények, tényektől elszakadó megnyilvánulások jellemzik az agráriumot. Az utolsó ötven év megpróbáltatásai ellenére a „szégyen évtizedén” túljutó, válságjelenségekkel küszködő magyar mezőgazdaságban mindenkinek meg van a feladata, felelőssége az EU-csatlakozásig, de attól függetlenül is.

Az átalakulás, a magyar mezőgazdaság szerkezetének kedvező változása már megkezdődött (KSH 2000), s ez a folyamat – végül is – megállíthatatlan. Neumann János szavaival: „A fejlődés ellen nincs orvosság.”

Mit kell tennünk? Össze kell tartanunk, hogy megmaradjunk. Hallgatnunk kell a legnagyobb magyarra és a haza bölcsére is, mint ahogy nemrég a nemzedékeket nevelő, kiváló debreceni professzorunk figyelmeztetett: „Jelenünk a múltban, jövönk a jelenünkben van.” Széchenyi Hitel című munkájának végső sorában így fogalmazott: „Nem nézek én, megvallom annyit hátra, mint sok hazámfia, hanem inkább előre; nincs annyi gondom tudni, valaha mit voltunk, de in-

kább átnézni, idővel mik lehetünk, s mik leendünk. A Mult elesett hatalmunkból, a Jövendőnek urai vagyunk. Ne bajlódjunk azért hiábavaló remniscentiákkal, de bírjuk inkább elszánt hazafiságunk s hív egyesülésünk által drága anyaföldünket szebb virradásra. Sokan azt gondolják: Magyarország – volt – én azt szeretem hinni: lesz.”

Hiszem, hogy sokan hisznek abban, hogy a magyar mezőgazdaság nem volt, hanem lesz. Ide tartozónak érzem Deák Ferenc intelmét is: „a mit erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják, de amiről a nemzet önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz és mindig kétséges.”

Nekünk pedig, akik e szaklapot szerkesztjük, úgy kell végeznünk munkánkat az eddiginél is nagyobb felelősséggel és elkötelezettséggel, hogy a szakmai tájékoztatás, a gazdasági információ-áramoltatás e hagyományos eszközével szolgáljuk a magyar vetőmagszakma, a növénynevelés, növénytermesztés nemes ügyét, érdekeit, értékeit. Most, a legnehezebb időkben is, mindennemű tárcátmogatótsághányában is. Még nagyobb hittel, akarattal, önerőnkől.

Bízva az ősi erényben, s magunkban.

Dr. Oláh István

Lapunkat rendszeresen szemlézi
Magyarország legnagyobb
médiatitgyelője az

»OBSERVER«

BUDAPEST MÉDIATITGYELLŐ KFT.

1084 Budapest, VIII. ker. Aurora u. 11.
Telefon: 303-4738, Fax: 303-4744
<http://www.observer.hu>

Mezőgazdasági kiállításaink múltja, jelene és jövője

Talán nem érdektelen, hogy a hazai „reformkor” e vonatkozásban is szolgált útmutatással: 1829-ben Széchenyi István szervezte meg a legelső „tenyészállat-bemutatót” a lóversenypálya „gyepén”. Ezt követte az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) rendezésében egyre több szakágazat érdekességeinek, fejlődésének bemutatása. Ezek közül megemlíthető az 1854. évi Gazdasági eszköz- és gépkiallítás, az 1857. évi Gazdasági termény-, állat- és gépkiallítás Budapesten. De a XIX. század utolsó évtizedeiben számos vidéki városban – Szegeden, Pécsen, Szombathelyen, Aradon, Temesvároton, Nagyváradon, Pozsonyban stb. – mutattak be kiállítás és vásár keretében a tenyészállatokon kívül konyha- és gyümölcskertészeti termékeket, vetőmagvakat és borokat is.

A kiállítások rendezésében 1881-től kezdődően a mindenkor földművelésügyi minisztérium hivatalosan is részt vett a megyei gazdasági egyesületek mellett.

E kiállítások fontosságára mi sem jellemzőbb, mint hogy 1908-ban a XLIII. törvénycikk keretében kimondták, hogy „a székesfőváros területén, vagy annak környékén ... kiállítások, díjazások és árverések tartására alkalmas, berendezett, állandó jellegű telepet kell létesíteni”. A főváros 1910-ben a X. kerületi Liget-dűlőben e célra ki is jelölt 55.000 négyszögölnyi területet „30 évi bérletként kiadva évi egy darab 20 aranykoronás névleges bérleti díj fejében”. Az új telepen az első (a kiállítások sorozatában a harmincadik) kiállítást 1921-ben tartották meg.

A kiállítási rendezők majd minden alkalommal ügyeltek arra, hogy a növénytermesztés időszerű helyzetét is ismertetni lehessen. Olykor ki is emeltek egy-egy témát:

- 1913-ban volt az első Országos Kukorica Kiállítás
- 1939-ben a búza minőségi kérdéseivel foglalkoztak, bemutatva egyúttal a Hankóczy Jenő szerkesztette fari-nográfot is, melyet már országosan használatba vontak a kísérleti intézetekben
- 1921-ben szervezték meg a Magyar Nemesítők I. Országos Kiállítását.

Ennek hármas célját határozták el, hogy ezáltal

- a) a magyar növénytermesztés akkori helyzetét, fejlődését mutassák be,
- b) hazai eredményeink iránt a külföld figyelmét felkeltsék,
- c) növénytermesztésünk között a versenyezés igényét felkeltsék, illetve a nemesítés szükségességére rámutassanak.

- 1926-ban Legelő-, rétgazdasági és takarmánytermesztési kiállítást rendeztek
- 1944-ben a cukornád-, valamint a dohánytermesztés fejlesztésére kívántak buzdítani a kedvezőbb jövedelmességre tekintettel,
- 1958-ban a talajjavítás, műtrágyázás kiemelt bemutatását rendezték meg,
- 1975-ben a különböző – kukorica-, cukorrépa-, burgonya-, lucerna-, napraforgó-termelési rendszerek bemutatása volt a leghangsúlyosabb témakör.

A tervgazdaság évtizedei alatt e kiállítások fontos propaganda-eszközzé váltak a kiemelt gazdaságpolitikai eredmények és célok érdekében. Így ezek „bemutatók” a valószínűleg mindig kedvezőbb képet érzékeltettek. A résztvevők kiválogatásában pedig a „szocialista nagyüzemeket” preferálták, sugallva ezzel azt is, hogy a fejlődést csak a nagyüzemi keretek között lehetséges biztosítani az egyéni gazdálkodással szemben. (Azért – mint a népviseletek esetében – egy-két egyéni gazdát is „kiállítottak”).

A kiállításoknak azonban nemcsak szakmai – gazdálkodási – tartalmuk van. Azt is érdemes kiemelni, hogy a rendezés vizuális és agitatív technológiája/technikája folyamatosan fejlődött: a látogatók magyarázó táblázati szövegeken kívül termékeket, készítményeket, gépeket, eszközöket láthattak, termékbemutatókon vehettek részt, sőt, akiket a helyszíni, parcella-méretű látvány-ismertetés nem elégített ki, azokat üzemi bemutatókra is elvitték a komplex termelési technológiákkal való gyakorlati szembesülés érdekében, illetve a helyszíni szaktanácsadásra.

Ne feledjük azonban, hogy a kiállítások – egyezően a szépművészeti kiállításokkal – mindig „válogatásra” épülnek, vagyis a legjobbakat, a „legjellemzőbbeket” kívánják bemutatni. Ezzel a mindenkor valóságnál – vagy az átlagnál – szebbet ábrázolnak, ami nem baj, sőt, segít ezáltal az elérendő „szebb, hatékonyabb, gazdaságosabb termelési lehetőségekre, a fejlesztés igényére rámutatni”. Ez éppúgy nevelő hatású a látogatókra, mint – egymás közötti versengésre buzdítva – a bemutatón résztvevő kiállítók között.

Minden egyes kiállítás egy „pillanatfelvétel” mezőgazdasági fejlődésünk filmszalagján, tehát éppúgy nélkülözhetetlen (volt) 1829-ben, mint 2000-ben, jubileumunkkor és a jövőben – az információáramlás, az ún. információs társadalom korában – is.

Eredményeink és feladataink

A Vetőmag Termék Tanács 1993-ban alakult 134 alapító tag akaratából. Ma már a 900 főt is meghaladja a tagság létszáma. A szakmai munka a fajok sajátosságainak megfelelően szekciókban folyik (Kalászos, Kukorica, Ipari növények, Takarmánynövények, Hüvelyesek, Zöldségnövények és Biovetőmag). Az elmúlt évek során kialakultak a Termék Tanács feladatai, amit tömören úgy foglalhatunk össze: *a vetőmag szakma belső érdekeinek egyeztetése és ezek képviselője kifelé*. E meghatározás sokféle munkát tartalmaz, aminek jelentősége különösen egy ilyen tulajdon helyzetében, minőségi paramétereiben változatos összetevőjű árunál, mint a vetőmagnál meghatározó jelentőségű. *A vetőmagnak azonban saját értékét jóval meghaladó mértékű jelentőséget ad az, hogy nagy arányban tőle függ az ártermesztés eredményessége is*. Ezt érzékeltük most az aratás során, amikor a vártnál kedvezőbb képet kaptunk mind minőségben, mind tömegében. Ez az eredménye, ha az ártermő terület 50 %-nál elismert jó fajták minőségi vetőmagja kerül a földbe a „visszavetések” helyett. A 2000. évi aratási eredmények azt bizonyítják, hogy nem „luxus” a *fémzárolt minőségi vetőmag felhasználása, hanem meghatározó része a növénytermesztés eredményességének*. Ezt igazolja az őszi búza vetőmag iránti kereslet alakulása, mert elmondhatjuk, hogy augusztus közepére a készletek mintegy 40 %-át már lekötötték a vevők.

A vetőmag szakma jelenlegi helyzetét úgy lehet megítélni, mint amikor valaki egy omladékon lassan kezd kimászni a mélyből, sikerülhet, de egy gyors lépés ismét megindíthatja a görgeteget és mi megint a mélybe a romok alá kerülhetünk, pedig már majdnem kint voltunk. A feladatok meghatározásánál maradván a kimászás, a lehetőségek kihasználása a vetőmag szakma feladata (belső érdekegyeztetés), de ez csak úgy, ha mind az igazgatástól, a jogalkotástól, mind a hatóságoktól ehhez segítséget kapunk (az érdekek képviselője). *Nagyon oda kellene figyeljünk egymás érveire, a piaci automatizmusokra, mert azokat a csoportérdekek mozgatják és nem mindig arra amerre azt kívánatosnak tartjuk*. Ezek a sorok filozofikusnak tarthatók, de példaként vegyük az idej kalászos irányár meghatározását. Az érvek hatására kompromisszumként a Vetőmag Termék Tanács visszalépett a tervezett 57.000 Ft/t körüli javaslatától 55.300 Ft/t-ra. Úgy ítéltük meg, hogy ez az összeg még elviselhetően fedezi a vetőmag-előállítás költségeit, az eredmény pedig ott van a kedvezően alakuló árubúza árakban, amire ráépült a ve-

tőmag költségekkel az irányár. A vetőmag-szaporítások 30–40 %-a a kis szaporító gazdaságoknál van. Itt végzik az elismert fajták középmezőnyének szaporítását és költségeik – adottságaiknál fogva – általában magasabbak. A kompromisszum – előnyei mellett – megteremtette annak veszélyét, hogy kis szaporítók nem vállalják fel a tisztítási, minősítési többlet ráfordításokat és malomba kerül a vetőmagnak való, hiszen az eredmény elsősorban nem a vetőmag árából, hanem az árubúza magasabb árából jelentkezik. A Vetőmag Termék Tanács érvelhet, (hosszú távú célkitűzések, biológiai alapok stb.) ha a 6/2000 (II. 26.) FVM rendelet 189. és 191. §. alapján kifizethető támogatás időszaki felfüggesztése ennek ellenkező üzenetét tartalmazza. Az egymás érveit figyelembe vevő együttműködés fontosságára azonban más példát is felhozhatunk. A magyar vetőmagexport még most is jelentős 65–70 M\$ bruttó exportból 40–42 M\$-ral az EU beszállítói között a harmadik helyen állunk. Sajnálatos, hogy ez elsősorban a külföldi fajtatulajdonosok fajtáinak felszaporítására alapozódik. Az EU és nem utolsósorban a megrendelő meg tudja védeni érdekeit az esetleges magyar szállító hibás teljesítésével szemben, hiszen utólag a saját laborjának vizsgálata alapján fizet. Megköveteli a gyors, időponthoz kötött és csak a saját érdekeit figyelembe vevő szállítást. Hazai hatóságaink – különböző vallás, de elsősorban vélt érdekekre hivatkozva – is védeni akarják a külföldi érdekeket, vizsgálatokat írnak elő, minőséget igazoló bizonyítványok felmutatását rendelik el a vámellenőrzésnél. Mindezek pénzbe kerülnek, (csökkentik a piaci versenyképességünket) és időt vesznek el (lehetőséget adnak a bonifikációhoz stb.). *Nemzeti érdekünk, hogy minél nagyobb részt kapjunk az EU vetőmag importjából, hogy kialakuljon az a beszállítói exportőr kör, aki ezt saját józan érdekében felvállalja, és kiessenek a piaci versenyben a megrendelő rostáján azok, akik erre alkalmatlanok. Ez egy folyamat, amit a jelenlegi hatósági beavatkozás lelassít, egyaránt visszafogva a jókat és a gyengébbeket is*.

Talán illetlen dolog a 73. OMÉK tiszteletére megjelenő számban az eredményekhez (dicsekvéshez) kritikát kapcsolni. *Mindannyiunk érdeke azonban az együttgondolkodás, a saját pozícióink védelme, erősítése*. Az EU tagságra való felkészülésnek csak egyik oldala a jogszabályok átvétele, másik és nem kisebb része annak a *hazai vállalkozói körnek a megteremtése, akik részt tudnak venni egy olyan hatalmas belső piac versenyhelyzetében, mint az Európai Unió*.

Dr. Hullán Tibor

a Vetőmag Termék Tanács igazgatója

A Vetőmag Terméktanács Elnökségi tagjai

Név	cégnév	irsz	város	utca	mobil	telefon	telefax	e-mail
Turi János	Magyar Vetőmagkereskedők Szövetsége	7754	Bóly	Rózsa u. 41.	30-251-8798	69-368-261	69-368-261	
Dr. Bitsánszky János	Zöldégettermesztési Kut.Int. Rt.	6000	Kecskemét	Mészöly Gy. u. 6.	06-30-9431-846	76-322-463	76-322-463	
Búvár Géza	KITE Rt.	4181	Nádudvar	Bem J. u. 1-3.		54-480-662	54-480-203	
Dr. Balla László	Magy.Növénynemesítők Egy.	1124	Budapest	Kempelen F. u. 14.	06-20-9379-063	375-3180	375-3180	
Dr. Hegedűs György		8000	Székesfehérvár	Budai u. 432.		22-303-243	22-304-415	
Dr. Matuz János	Gabonatermesztési Kut. Kht.	6726	Szeged	Alsó Kikötő sor 9.		62-435-235	62-434-163	janos.matuz@mail.gk-szeged.hu
Murai György	Agrico Magyarország Kft.	1027	Budapest	Bem rkp. 30.I/7.		332-3749	332-3749	
Perczel Mihály	Quattro Bt.	2462	Martonvásár	József A. u. 9.	06-30-9414-033	22-460-204	22-460-204	

A Vetőmag Terméktanács Biovetőmag Szekció Bizottság tagjai

dr. Szántosi Antalné	Biohungaricum TRD Kft.	5540	Szarvas	Alkotmány u. 12.	06-20-573-970	66-312-888	66-312-888	-
Czeller Gábor		7090	Tamási-Fornád	Pf.: 202.	06-30-9576-863	74-474-799	74-474-799	czeller@mail.matav.hu
Hámori Sándor	Primag Kft.	9002	Győr	Pf.: 515.	06-60-372-414	96-318-155	96-318-155	primag.gyor@mail.matav.hu
Ács Sándorné	Kishantosi Vidékfejlesztési Központ Kht.	2434	Hantos-Kishantos	Pf.: 1.	60-391-797	60-391-799		etol@dunanet.hu
Bagó Béla	Bólyi Mg. Rt., Kislippói Gazdaság	7775	Kislippó		72-456-114	72-456-031	-	
Boda Mihály	Hortobágyi Termésetvédelmi és Génmegőrző Kht.	4071	Hortobágy	Czinege János u. 1.	52-369-105	52-369-108	-	
Győri Tibor	Nyugat-Magyarországi Egyetem Mg.tud. Kar	9200	Mosonmagyaróvár	Vár u. 2.	96-215-911	96-215-931	-	
dr. Mesterházy Ákos	Gabonatermesztési Kutató Kht.	6726	Szeged	Alsó Kikötő sor 9. Pf.: 391.	62-435-235	62-435-309	62-434-163	h10152mes@ella.hu

A Vetőmag Terméktanács Ipari növények Szekció Bizottság tagjai

dr. Csígyó Kálmán	Agroprodukt Rt.	8501	Pápa	Jókai u. 46.	60-393-095	89-324-955	89-324-912	agroprodukt@compunet.hu
Juhász Gyula	Agro-Fortuna Kft.	2943	Bábolna	Jégeri u. 17.	20-9426-355	34-369-706	34-369-706	-
dr. Pálvolgyi László	Gabonatermesztési Kutató Kht.	6726	Szeged	Alsó Kikötő sor 9.	62-435-235	62-434-163	-	
Bányóczy Ferenc	Mezőmag Kft.	8132	Lepsény	Vasút u. 57.	22-585-200	22-437-056		mezomag@mail.alba.hu
Dorfmeister László	Kaposvári Egyetem Tak.term. Kut. Int.	7095	Iregszemcse	Napraforgó u. 1.	74-481-253,74-481-127		74-481-253	t.ki.ireg@matavnet.hu
Franciskovics Lajos	Bácsalmási Agráripari Rt.	6430	Bácsalmás	Backnang u. 2.	79-342-144	79-342-240	-	
Reszegi László	Agromag Kft.	6722	Szeged	Jósika u. 13.	62-426-096	62-425-524		agromag@mail.tiszanet.hu
Széligmann Mátvász	Alisca-Mag Kft.	7100	Szekszárd	Pf. 134.	74-418-711	74-418-735	-	
Tóth Ferenc	Cereol Rt.	1075	Budapest	Rumbach S. u. 19.	1-268-1022	1-268-1021	-	

A Vetőmag Terméktanács Kalászos Szekció Bizottság tagjai

dr. Láng László	MTA Mg Kutatóintézet	2462	Martonvásár			22-460-016	22-460-213	-
Kulcsár Ildikó	Mezőmag Kft.	8132	Lepsény	Vasút u. 57.		22-585-200	22-437-056	mezomag@mail.alba.hu
Spánier József	Mezőhegyesi Áll. Ménesbirtok Rt.	5820	Mezőhegyes	Kozma F. u. 30.		68-467-330	68-467-306	-
Bagi Ádám	Gabonamag Kft.	6726	Szeged	Alsó Kikötő sor 9.		62-425-837	62-435-235	-
dr. Beke Béla	Gabonatermesztési Kutató Kht.	6726	Szeged	Alsó Kikötő sor 9.		62-435-235	62-434-163	-
Boda János	Siófoki Siómente Rt.	8600	Siófok	Pf.: 68.		84-355-054	84-312-820	-
Csontos Attila	Diamant Kft.	6500	Baja	Dózsa Gy. u. 61-63.		79-322-111	79-325-807	-
Kolop László	KITE Rt.	4181	Nádudvar	Bem J. u. 1-3.		54-480-662	54-480-203	-
Lóvei István	MV Elitmag Kft.	2462	Martonvásár	Pf.: 22.		22-460-213	22-461-000	-
Magda Attila	Matyó Mg. Szövetkezet	3401	Mezőkövesd	Szihalmi u.		49-412-022	49-412-012	-
dr. Murányi István	SZIE Fleischmann R. Kut. Int.	3356	Kompolt	Fleischmann u. 4.		36-489-091	36-489-000	gatefrki@gateki.ektf.hu
Szente Mihály	Tricciana Agrár Rt.	8654	Ságvár	Fő út 2.		84-380-030	84-380-030	-
Sziládi József	Enyingi Rt.	8134	Mátyásdomb	Ágostonpuszta		22-372-014	22-372-282	-

A Vetőmag Terméktanács Kukorica Szekció Bizottság tagjai

Takács Géza	IKR Rt.	2943	Bábolna	Mészáros u.	20-420-281	34-356-622	34-356-627	takacs@ikr.hu
Muhari Pál	Dél-Pest m. Mg. Rt.	2700	Cegléd	Bede 575.		53-311-277	53-311-717	-
dr. Szél Sándor	Gabonatermesztési Kutató Kht.	6701	Szeged	Alsó Kikötő sor 9.		62-435-235	62-434-163	-
Bozsér Róbert	Hód-Mezőgazda Rt.	6800	Hódmezővásárhely	Serhátér u. 2.		62-535-070	62-229-298	hodmag@hodmgt.hu
Csala Gábor	Gabonamag Kft.	6726	Szeged	Alsó Kikötő sor 9.		62-425-837	62-435-235	-
Kolop László	KITE Rt.	4181	Nádudvar	Bem J. u. 1-3.		54-480-662	54-480-203	-
dr. Nagy Ferenc	Kaposmag Kft.	7200	Dombóvár	Kórház u. 2/a.		74-566-050	74-466-541	-
dr. Samir Rady	Kiskun Kft.	6400	Kiskunhalas	Füzespuszta 42.		77-423-222	77-422-755	-
dr. Szundy Tamás	MTA Mg. Kutatóintézet	2462	Martonvásár	Brunsvik u. 2.		22-460-214	22-460-213	-

A Vetőmag Terméktanács Nagymagvú Hüvelyes Szekció Bizottság tagjai

dr. Balikó Sándor	Bólyi Mg. Rt.	7754	Bóly	Ady E. u. 21.	20-210-623	69-368-750	69-368-234	-
dr. Csizmadia László	ZKI Újmajori Kut. Áll.	3024	Selyp			37-386-266	37-386-266	zki-csl@mail.matav.hu

Hetyéssy Pál	Mezőmag Kft.	8132	Lepsény	Vasút u. 57.	22-585-200	22-437-056	mezomag@mail.alba.hu
Hervai Tibor	Új Élet Mg. Szövetkezet	2462	Martonvásár	Szent László u. 42.	22-460-006	22-460-025	-
dr. Horváth Sándor	Kaposvári Egyetem Takarmányterm.Kut.Int.	7095	Iregszemce	Napraforgó u. 1.	74-481-253	74-481-127	tiki.ireg@matavnet.hu
Kulcsár Gábor	Civis-Seed Kft.	4031	Debrecen	Déli sor 29.	52-447-687	52-447-688	-
Megyeri Gábor	Siófoki Siómente Rt.	8600	Siófok	Pf.: 68.	84-355-054	84-312-820	-
Mezei János	Hidasháti Rt.	5672	Murony	II. kerület 8.	66-341-483	66-341-342	-
dr. Uza Károly	M.A.G. Kft.	1118	Budapest	Sasadi út 70.	1-246-3676	1-246-3646	-

A Vetőmag Terméktanács Takarmánynövények Szekció Bizottság tagjai

dr. Farkas Béla	Agrohungária Kft.	5300	Karcag	Püspökladányi út 9.	59-311-023	59-311-023	-
Bak Gábor	Dunatáj Mg. Szövetkezet	2344	Dömsöd	Vasút út 1.	24-435-435	24-435-303	ddunataj@elender.hu
dr. Janowszky János	Mezőgazdasági Kutató Fejlesztő Kht.	5540	Szarvas	Szabadság u. 30.	66-215-749	66-216-566	mkf-kht@szarvas.hu
dr. Fazekas Miklós	DE Karcagi Kutatóintézet	5301	Karcag	Pf.:11.	59-311-255	59-311-036	-
Feczák János	Agroszemek Kft.	6723	Szeged	Sándor u. 6.	62-491-190	62-491-161	-
Guczogi János	Polder Kft.	9700	Szombathely	Acsádi I. u. 13.	94-318-654	94-333-525	-
Kiss Miklós	Galgamenti Szövetkezet	2194	Tura	Régi Vásártér 6.	28-466-019	28-467-780	-
dr. Kovács Gábor	Agroselect Kft.	5540	Szarvas	Szentesi út 101.	30-9437-609	66-312-179	66-312-179
dr. Nagy Béla	SZIE Fleischmann Kutatóintézet	3356	Kompolt	Fleischmann u. 4.	36-489-091	36-489-000	gatefki@gateki.ekt.hu

A Vetőmag Terméktanács Zöldségnyövények Szekció Bizottság tagjai

Pavelka Árpád	Zöldségtermesztési Kut.Int. Rt.	1224	Budapest	Szakiskola u. 45-47.	1-226-7832	1-226-7831	-
Ritter József	Rit-Sat Kft.	2040	Budaörs	Mátyás király u. 25.	30-9513-103	23-440-511	23-440-165
Wágnerné Poór Ibolya	Garafarm Kft.	6500	Baja	Platánfa u. 34/c.	79-422-351	79-422-351	-
Bánki Horváth Dezső	Orosseed Szövetkezet	5901	Oroszáza	Alsótanya 47.	68-411-455	68-411-738	-
Bogos Jenő	Hermes Mag Kft., Tápiószentmárton	1031	Budapest	Vízimalom sétány 4. fsz. 2.	242-6498	-	-
Jánky László	Budapesti Kertimég Rt.	1077	Budapest	Rottenbiller u. 33.	1-351-6878	1-341-1294	-
ifj. Kovács János	Veszprémi Egyetem Mg.tud. Kar	8360	Keszthely	Deák F.u. 16.	83-312-330	83-315-105	-
Syposs Zoltán	Novartis Seeds Kft.	1143	Budapest	Hungária krt.69.	20-9372-592	460-1000	460-1001
dr. Varga Sándor	Hortseed Kft.	5800	Mezőkovácsháza	Árpád u. 176.	68-381-022	68-381-363	-

„Tolle, lege et fac !!!”
Vedd, olvasd és cselekedd!!!

MEGRENDELŐ LAP

Megrendeljük Önöknél
az **2000. évre** a MAG Kutatás–Termesztés–Kereskedelem c. szaklapot.
Előfizetési díj: **2352 Ft/év**

Név:

Cím:

Példányszám: Dátum:

cégszerű aláírás

VETMA Marketingkommunikációs Kht.

1077 Budapest, Rottenbiller u. 33. ■ Mobil: 06/30/221-79-90

A bő termés ígérete: minőségi GK vetőmag!

NÖVÉNYFAJTÁK BÖLCSŐJE

Tisztelt Olvasó!

Növényfajták bölcsője a szegedi központtal működő, háromnegyed évszázados múltra visszatekintő Gabonatermesztési Kutató Kht. a gabonafélék, olaj- és fehérjenövények, zöldségfélék nemesítésének, termesztési vizsgálatainak legjelentősebb hazai bázisa. Jelenleg Magyarországon 30 növényfaj több mint 150, külföldön (23 országban) 90 minősített fajtájával, hibridjével rendelkezünk. Ezek együttes vetésterülete évente megközelíti az 1,5 millió hektárt. Az 1,2 milliárd forint körüli éves árbevételünk 80–90 százalékát saját forrásból (jog- és licencia díjakból, vetőmag értékesítésből) fedezzük. A fennmaradó részt a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által támogatott kutatások adják. A 350 fő körüli létszámmal, tizenkét helyszínen, 2500 ha saját területen folyik nemesítés, termesztési kutatás. A különböző termőhelyek jól reprezentálják az eltérő klimatikus viszonyokat, talajadottságokat. Így az itt végzett nemesítési szelekció kiváló lehetőséget nyújt jó alkalmazkodóképességű fajták előállítására. A Makói Hagymatermesztési Kutató Állomás és a Szentesi Zöldségtermesztési Kutató Állomás átvételével (1999) több zöldségfélével gazdagodott az eddig is széles paletta. Külön figyelmet fordítunk a növényi betegségek elleni rezisztencianemesítésre, minőségi összefüggések vizsgálatára, a növényvédőszeres és a környezetkímélés kérdéseire, valamint a biotechnológia eredményeinek alkalmazására. Társaságunk vetőmagüzemmel is rendelkezik. A GK Kht. érdekeltiségébe tartozó szekszárdi Üzletház Kft. a vetőmag kereskedelemben jelent támpontot. Napjainkban a nemesítés, fajtaelőállítás, vetőmagforgalmazás vertikumának megerősítésére törekszünk.

GABONATERMESZTÉSI KUTATÓ KHT.

AHOL A MAGYAR VETŐMAG SZÜLETIK

A hazai agrárkutatói intézmények sorsa azon a vetőmagpiacon dől el, amelyet egyre inkább a multinacionális cégek uralnak. Ezek a vertikális felépítésű versenytársak, ahol a nemesítéstől a vetőmag forgalmazásig minden egy kézben van, kutatási eredményeiket többféle termék kínálatába ágyazva értékesítik. A GK Kht. már évek óta szeretne kivetközni abból az örökölt régi struktúrából, melyben a kutatási és forgalmazási szféra élesen elkülönül. A felismerés, hogy saját marketing és promóciós rendszert, valamint értékesítési hálózatot kell kiépíteni és működtetni, önmagában kevés. Ahhoz, hogy a tudományos munka hasznából megfelelő módon részesülhessünk, komoly induló befektetés és forgótőke szükséges. A piacépes rendszer kiépítése elképzelhetetlen állami segítség nélkül. A megfelelő színvonalú hazai agrárkutatói fenntartása, meglévő értékeink megmentése csak az erők koncentrálásával lehetséges.

A Gabonatermesztési Kutató Kht. az ország különböző térségeiben elhelyezkedő, 13 telephelyével, valamint a szántó-

földi növények és zöldségfélék egyedülállóan széles skálájával (lásd fajtaismertető táblázatunkat) alkalmas arra, hogy egy országos marketinghálózat épüljön rá. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium támogatja stratégiánkat, s a napjainkban felállított Kereskedelmi Igazgatóságunk ezen elvi egyetértés birtokában hozzájárított a vázolt elképzelések kivitelezéséhez. Ennek középpontjában a termelő áll, akihez úgy szeretnénk közelebb kerülni, s a vetőmaggal együtt a számára legmegfelelőbb technológiát is megkapja tőlünk.

S most lássuk a GK Kht.-ban folyó kutatásnak azt az építményét, amelynek „betetőzéséről” szóltunk.

KALÁSZOS GABONÁK

Búzanemesítésünk legfontosabb eredményeit az államilag elismert fajták jelentik. Jelenleg 33 aestivum és 7 durum búzafajtánk van a köztermesztésben. Búzanemesítési munkánkat 1998 tavaszán a Magyar Innovációs Alapítvány Nagydíjjal tüntette ki. Tevékenységünknek köszönhető, hogy hazánkban meghonosodott az őszi durum búzák termesztése. Rozs és tritikale nemesítésünk célja, hogy a homokterületeken is bő termő, jó minőségű gabonát tudjanak termelni. Árpánemesítésünk fő iránya a termőképesség növelése mellett a betegségekkel és az ökológiai stresszekkel szembeni ellenállóképeség javítása. Az ősziéknél a koraiság, a tavasziéknál a malátázási tulajdonságok nagyon fontosak. A gabonafajok közül a zabnak a legjobb a beltartalmi mutatói és vegyszermentesen is lehet termeszteni. A „sativa” típusú pelyvás fajtáink takarmányozási, a „nuda” típusúak élelmezési célt szolgálnak.

KUKORICA ÉS CIROKFÉLÉK

Szegedi és táplánszentkereszti tenyészkertjeink lehetővé teszik, hogy a nyugat-dunántúli hűvösebb, csapadékos és az Alföld arid környezeti feltételei között végzett szelekció eredményét az új kukorica hibridjeinkben hasznosítsuk. A széleskörű tájkísérleti tesztelés a jó alkalmazkodóképességű hibridek kiválasztását alapozza meg. A cirokfélék (szemes és silócirok, szudánifű) kiválóan tűrik a szárazságot, fajtáink és hibridjeink mostohább feltételek között is jövedelmezően termeszthetők. Seprűcirokból teljes egészében biztosítjuk a hazai vetőmagigényt. Fajtáink a szomszédos közép-kelet-európai országokban is elterjedtek.

OLAJ- ÉS FEHÉRJENÖVÉNYEK

A negyedszázados múltra visszatekintő napraforgó nemesítésünk eredményeként 24 államilag minősített napraforgó hibriddel állunk a termesztők rendelkezésére, lehetőséget adva arra, hogy éréscsoport és felhasználási cél szerint kiválasszák a legjobb hibrideket. Évente 8–10 új kombináció kerül a hazai és külföldi hivatalos nemzeti fajtaösszehasonlító kísérletekbe, jelenleg 17 új jelölt van vizsgálat alatt. Külföldön 17 különbö-

A GK KHT. KÖZTERMESZTÉSBE LÉVŐ ÉS LEGÚJABB MINŐSÍTETT FAJTÁI ÉS HIBRIDJEI

Őszi búza	GK Óthalom, GK Góbé, GK Pinka, GK Csörnöc, GK Élet, GK Kalász, GK Malmos, GK Garaboly, GK Sára, Jubilejnaja-50, GK Zugoly, GK Marcal, GK Répce, GK Cipó, GK Favorit, GK Mérő, GK Mura, GK Miska, GK Tiszatáj, GK Őrség, GK Véka, GK Dávid, *GK Forrás, GK Jászság, GK Tenger, GK Verecke, GK Petur
Őszi durumbúza	GK Bétadur, GK Mínare, GK Tiszadur, GK Novodur,
Őszi árpa	GK Omega, Plaisant, GK Árpád, GK Eszter, GK Metál GK Rezi
Őszi tritikálé	*GK Markó, GK Bogó
Őszi rozs	*GK Wibro
Tavaszi búza	GK Tavasz
Tavaszi durumbúza	Lajtadur, Multidur, Semperdur
Tavaszi árpa	Maresi, Bitrana, *GK Ivó, Mandolin
Tavaszi tritikálé	*GK Gabó, GK Wanad
Tavaszi zab	GK Pillangó, GK Zalán, GK Iringó
Napraforgó	Barbara, Viki, U-55 E, Ex-399, Master, Sonrisa, Rondo, *Magóg, Madryn, Masa?, Mambo, Magor, Malawi, Goldie, Mazurka, Mayol, Marica-2 (étk.)
Olajlen	Sandra, Barbara, Zoltán, Szegedi-30, Hungarian Gold (étkezési)
Káposzta-repce	GK Helga, GK Rita, Új Fertődi, GK Lilla, GK Ella
Kukorica	Sze TC 259 (Anita), Sze TC 247, Sze TC 277, Borbála, Bella, Gabriella, Sze TC 358, Ella, Sze SC 348, Sze TC 465, Veronika, Sze DC 488, Sze TC 513, *Sze SC 278, Katinka, Sze SC 428
Szemescirok	GK Napsugár, Alföldi 1, *GK Zsófia
Silőcirok	Róna-4, GK Ócsa, Zsombó
Szudánifű	Akklimat, Zöldike, GK Csaba
Seprűcirok	Szegedi 185, Jumak, Dia, *Szilárd Szegedi Szlovák, Szegedi 1023
Vöröshere	GKT Junior, GKT Tetra
Köles	Fertődi 2, *GKT Piroska
Sütőtök	Kiszombori sütőtök
Földimogyoró	Kiszombori földimogyoró
Ricinus	Kiszombori simatökü
Szója	Primor, Stefi, Otilia, Flóra
Amarant	Maros, Róza
Vöröshagyma, fokhagyma, étkezési paprika, karalábé, kelkáposzta, sárgadinnye fajták	*elismerés 1999, 2000-ben

zó országban 54 saját és közös hibrid kapott állami minősítést. Jelenleg 16 szülővonal és 22 hibrid rendelkezik hazai és

külföldi szabadalmi oltalommal. Olajlen nemesítéssel Magyarországon egyedül a GK Kht. foglalkozik. A szabadalmat kapott 10 fajtánkat külföldön évente 100–150 ezer hektáron termesztik. Repcenemesítésünk fő célja nagy termőképességű, kiváló agronómiai tulajdonságokkal rendelkező, jó télálló, korai érésű, erős szárú, betegségekkel szemben ellenálló, erukasav mentes, csökkentett glükózinnal tartalmú, úgynevezett „duplanullás” repcefajták előállítására. Fehérjenövény programunk keretében négy, a GK Kht. által képviselt fajta fenntartását, vetőmagszaporítását és forgalmazását végezzük.

EGYÉB SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYEK

A diploid típusú vöröshere fajtáink a szárazabb, míg a tetraploidok a nedvesebb körülmények között jobbak. A magyar vöröshere vetőmag kiváló piaca Nyugat-Európa. Amarant nemesítéssel is elkezdtünk foglalkozni, mivel a reform táplálkozásnak és bizonyos funkcionális élelmiszereknek fontos alapanyaga, és a biogazdálkodásban is jövője lehet. Említést érdemelnek még köles, sütőtök, földimogyoró és ricinus fajtáink.

ÉTKEZÉSI PAPRIKA, KELKÁPOSZTA, KARALÁBÉ ÉS SÁRGADINNYE NEMESÍTÉS

Az 1945-ben alapított Szentesi Zöldiségkutató Állomáson folytatott kutatások eredményességét 35 minősített és köztermesztésben lévő zöldségfajta fémjelzi. Az intézetünk keretében újraindított program középpontjában a Dél-alföldi régióban még fellelhető, hungaricumnak számító zöldségfajták fajtajavító és fenntartó nemesítése, jó minőségű vetőmagok előállítása; nemzetközi együttműködések keretében új zöldségfajták honosítása; új, modern hajtatasos zöldségtermesztési technológiák adaptálása és köztermesztésbe juttatása áll.

VÖRÖSHAGYMA ÉS FOKHAGYMA NEMESÍTÉS

A fél évszázados múltra visszatekintő kutató állomásunknak a fajtaelőkészítés területén sikerült olyan változatokat kinevelni és a köztermesztésbe bevezetni, amelyek az országos hagyma vetésterület (6–7 ezer hektár) nagy részét elfoglalják. Szárítmányipari célra szinte kizárólag csak makói fajtákat használnak. Piacorientált szelekciós munkánk fő célja speciális beltartalmi értékű és minőségi igényeket kielégítő, betegségeknek ellenálló fajták és hibridek előállítására.

AGROTECHNIKAI KÍSÉRLETEK

A fajtaspecifikus agrotechnika fogalmának és gyakorlatnak megteremtése a GK Kht. szakemberei nevéhez fűződik. Az ideális és a szélsőséges termesztési feltételeket is magában foglaló kísérleti helyszíneken a termesztési tényezők legkülönbözőbb változatait (vetésidő, tőszám, csíraszám, csávázás, herbicidek, fungicidek, műtrágya kombinációk és dózisosk stb.) kipróbálva munkáljuk ki technológiai ajánlásainkat.

Tóth-Szeles István
sajtóreferens – GK Kht.

A Magyar Szabadalmi Hivatal az OMÉK-on

Magyarország hagyományosan és megérdemelten jó hírnevet vívott ki a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén szerte a világban. Ennek a helyzetnek a megőrzéséhez a mezőgazdaságban is elengedhetetlenül szükséges az iparjogvédelem eszköztárának ismerete.

Azok számára, akik növény- vagy állatnemesítéssel, növénytermesztéssel, állattenyésztéssel foglalkoznak, az új fajta szabadalma elősegíti a kedvező piaci helyzetet. **A szabadalmazott fajta kifejlesztője ugyanis kizárólagos jogot nyer a fajta termesztésére, tenyésztésére és eladására.** További gazdasági előnyt jelent az évente biztosított adókedvezmény, illetve a védett helyzet, azaz az a tény, hogy a szabadalmazott fajta kifejlesztője kártérítést követelhet az esetleges bitorlótól. A nemesítő a szabadalmazott fajta tulajdonosa, tulajdonát apportként is felhasználhatja.

A gazdasági előnyöknek a biztosítása érdekében az első lépés a szabadalmi igény bejelentése a Magyar Szabadalmi Hivatalnál. A bejelentésnek tartalmaznia kell – többek között – a szabadalmi leírást, tehát a szabadalmazott fajta leírását, az igénypontokkal, tehát a fajta azon tulajdonságait, amelyek megkülönböztetik az eddig ismert fajtáktól, valamint a fajta fényképét.

A Magyar Szabadalmi Hivatal munkatársai elvégzik a bejelentés sokoldalú vizsgálatát, például azt, hogy a bejelentett növény- vagy állatfajta valóban új-e. Ha a bejelentés megfelel a szabadalmazhatóság összes alaki és érdemi követelményének, az új fajta a bejelentő, nemesítő nevével hatósági nyilvántartásba kerül. **Ezzel válik biztosítottá a monopóliumhelyzet a piacon.**

*Kutat? Fejleszt? Nemesít? Termeszt? Tenyészt? Termel? Gyárt?
Ismerje meg és vegye igénybe a Magyar Szabadalmi Hivatal szolgáltatásait.*

Látogassa meg az **A-pavilonban lévő 110/B** standunkat, ahol munkatársaink megismertetik Önnel az iparjogvédelem által nyújtott lehetőségeket (növény- és állatfajták szabadalmazása, földrajzi árujelzők oltalma, szabadalom, használati mintaoltalom, ipari mintaoltalom, védjegy stb.).

Standunkon internetes szolgáltatással, adatbázisokkal, információs anyagokkal állunk látogatóink rendelkezésére.

MAGYAR SZABADALMI HIVATAL

1054 Budapest, Garibaldi u. 2. ■ Postacím: 1370 Budapest 5, Pf. 552.

Tel: (36-1) 312-4400 Fax: (36-1) 474-5830 ■ Kreatív vonal: 06-80-345-678

Tízéves a Magyar Növénynevelők Egyesülete (II.)

Az 1969. évi szabadalmi törvény megjelenése után még mintegy 15–20 évre volt szükség, mire az általánosan elfogadottá vált és újabb 8–10 évre, amíg a licencdíj begyűjtését sikerült megszervezni. Ezen állandóan dolgoztunk és igyekeztünk mindig kihasználni a körülmények révén adódó lehetőségeket. Most azonban tovább kellene lépni. Meg kellene oldani a visszafogott vetőmag után járó licencdíj begyűjtését. Miután az utóbbi években szinte egész Európában visszaesett a fémzárólt vetőmag használata, a nemesítő és vetőmagtermelő cégek csak úgy tudnak fennmaradni, ha a visszafogott vetőmag (farm-saved seed) után is megkapják a licencdíjat. Ennek törvényes kereteit már részben megteremtették, részben most dolgoznak rajta. Mivel Magyarországon a földművelésügyi kormányzat támogatja a fémzárólt vetőmag használatát, a magyar fajtajogosultak helyzete nem rosszabb, mint több nyugat-európai országban. Mindenesetre még jobb lenne, ha a visszafogott vetőmag után is megkapnák a licencdíjat és az új rendszer tovább stimulálná a termelőt fémzárólt vetőmag vásárlására, miután nem fűződne anyagi érdeke a rosszabb minőségű saját vetőmag felhasználásához.

Amint már említettem, Egyesületünk első éveiben állandóan foglalkoztunk a növényfajta szabadalmaztatásával. A kibővített vezetőségi ülésre meghívtuk az OTH vezetőit és ez volt a témája közgyűlésünknek is. Megelégedéssel tölt el minket, hogy úttörői voltunk egy új rendszer bevezetésének.

Megalakulásunkat örömmel üdvözölte az MTA Növénynevelési Bizottságának akkori elnöke, Kurnik Ernő akadémikus, akivel kiválóan együttműködtünk. Kitűnő volt a kooperáció az őt követő Bócsa Iván akadémikussal is. Az ő kezdeményezésére jártunk el a Földművelésügyi Minisztériumnál az 1968-ban létesített, majd 1977-ben felfüggesztett Fleischmann Rudolfról elnevezett emléklapett, majd díj visszaállítás ügyében. Fáradozásunkat siker koronázta és 1991-től 26 kiváló nemesítő kollégánk részesült szakmánk legrangosabb elismerésében. Ügyeltünk arra is, hogy a kitüntetést valóban olyan nemesítők kapják, akiknek saját eredményei vannak és azok el is terjedtek. Egy esettől eltekintve sikerült is az adományozó minisztériummal egyetértésre jutni.

A Bócsa akadémikust követő Heszky László professzorral is harmonikus volt az együttműködés. Ő kezdeményezte a Növénynevelési Napokat, amelyek szervezésében mi is közreműködtünk. Az őt követő Frank József elnök úrnak már több dolga akadt, de kárvallottja is volt a tevékenységének, amit a miniszterváltással helyre tudtunk igazítani. Hogy milyen lesz az együttműködés Velich professzor idején, azt majd utólag értékeljük ki...

A Magyar Növénynevelők Egyesülete jó együttműködésre törekszik minden szakterületünkön működő szakmai és civil szervezettel, amelynek nemes céljai és módszerei vannak. Ez nem mindig sikerül. Mi sem kívánunk együttműködni olyanokkal, akik demoralizálódtak vagy korrumpálódtak és elvesztették a szakmai közvélemény respektjét.

Az Egyesület rendezvényei a rendszeres vezetőségi üléseken túl:

- a kibővített vezetőségi ülések;
- a közgyűlés;
- a rendkívüli közgyűlés;
- a vándorgyűlés.

Ezen kívül közreműködünk a Növénynevelői Tudományos Napok megszervezésében, az MTA Növénynevelési Bizottsága pedig közreműködik a Vándorgyűlés szervezésében.

Az elmúlt tíz év alatt kialakult rendszer, hogy a Növénynevelői Tudományos Napokat januárban, a közgyűlést áprilisban, a Vándorgyűlést a nyár folyamán, és rendkívüli közgyűlést vagy más szakmai rendezvényt ősszel vagy tél elején tartjuk.

A rendezvényeinkre rendszeresen meghívjuk a minisztérium egy-egy vezetőjét. Így volt már előadónk Papócsi László miniszter-helyettes, Gergátz Elemér miniszter, Tamás Károly államtitkár, Szerdahelyi Péter és Öcsödi Gyula helyettes államtitkárok és több főosztályvezető, valamint főosztályvezető-helyettes. Rendezvényeinkről rendszeresen beszámolunk a „MAG Kutatás–Termesztés–Kereskedelem” c. lapban.

Nem lenne teljes ez az írás, ha nem szólnék a problémákról. Nem kívánom elemezni a magyar növénynevelés mai helyzetét, mert azt megtettem több fórumon az elmúlt években. (Georgikon Napok, Villax emlékülés), utóljára a „Vetőmag”-ban (lásd: Magyar Mezőgazdaság melléklet). Amiről szólni szeretnék, az a privatizáció. Ez a folyamat szerencsétlenül kezdődött Magyarországon. Koncepció nélkül és felkészületlenül. Senkinek nem volt elképzelése a jövőképről. Valójában az 1946-ban államosított, az 1950-es, '60-as és '70-es években kifejlesztett növénynevelő kutatóbázist megfelelő piaci módszerek hiányában az FM nem tudta vagy nem akarta fenntartani. Így már az 1980-as években próbált szabadulni azok egy részétől úgy, hogy vagy az egyetemekhez, vagy a Vetőmagtermelő Vállalathoz csatolta az intézményeket. Azok felügyelete alatt tovább működtek. Igazi privatizálásra azonban csak a Vetőmag Vállalat két telephelye került. Nem tekinthető valós privatizációnak az intézetek átalakítása rt-vé, kft-vé vagy más gazdálkodási formává (kht),

minthogy azok továbbra is 100 %-os állami tulajdonban maradtak.

Jelentősnek az a két vállalkozás (Kiskun és Bóly) tekintendő, amelyek már korábban, saját kezdeményezésből nemesítésbe kezdtek és mára eredményt értek el. A megmaradt állami intézetek mindegyike többször kényszerült létszámcsökkentésre és tevékenységének korlátozására. Ezek az intézkedések a versenyképesség fokozódása helyett annak csökkenéséhez vezettek.

Közben a külföldi tőkeerős cégek, akiket a magyar nemesítő intézetek segítettek fajtáik, hibridjeik meghonosításában megszakították a kapcsolatot az intézetekkel, saját vállalatot alapítottak és még több befektetéssel hozzáálltak fajtáik és hibridjeik elterjesztéséhez, ami a hazai fajták visszazorulásához vezet. Elősegíti tevékenységüket az a tény, hogy a volt termelési rendszerek és a Vetőmag Vállalat szakemberei vagy közvetlenül a külföldi vállalatok szolgálatába szegődtek, vagy saját vállalatot alapítottak a külföldi fajták honosítására terjesztésére. Ma szinte versengenek azért, hogy ki melyik külföldi fajta vetőmagját forgalmazza. Így a business-növények jórészt az ő kezükben vannak. Nekünk az maradt, amivel ők nem foglalkoznak. Hogy milyen lesz a folytatás, azt ma sem lehet tudni.

Még egy témával kell foglalkozni. Ez a genetikailag módosított szervezetek megjelenése a külföldi köztermesztésben. Ez várható volt, hiszen a biotechnológia prioritást élvezett minden fejlett ország kormányprogramjában már több mint 20 éve. Amikor pedig már gyakorlati eredményt ígért, a nagy, elsősorban multinacionális kémiai cégek bekapcsolódtak az eredmények hasznosításába. Ebben Magyarország sem maradt le, mert már 1972-ben létrehozott egy óriási intézetet, a Szegedi Biológiai Központot, majd 1990-ben egy másikat, a Mezőgazdasági Biotechnológiai Központot. Így akár világszerte is lehetnének a genetikailag módosított fajták létrehozásában és gyakorlati alkalmazásában. Most mégis úgy tűnik, hogy előbb lesznek Magyarországon termesztésben a külföldi génmanipulált fajták, mint a magyarok külföldön, annak ellenére, hogy nincs még egy olyan tízmillió ország a világon, ahol ilyen biotechnológiai kapacitás működne. Így tehát már le is vagyunk maradva. Hiába a szép szöveg, a sok publikáció, ha növényekkel nem foglalkoznak és a külföldiek elmennek mellettünk.

A magyar növénynemesítők nagy várakozással tekintettek a két intézet létesítése elé. Annál nagyobb a csalódásuk, hogy mára sem alakult ki a magyar növénynemesítés és a biotechnológiai kutatás között szoros kapcsolat. Jobb a helyzet az egyetemeken és néhány kis intézetben, ahol alkalmazott kutatás folyik növényekkel, amitől gyakorlati eredmény is várható.

Szerencsétlen helyzetünkben azért van két szerencsés momentum is. Az egyik az, hogy a genetikailag manipulált, köztermesztésbe került kultúrák közül csak a kukorica az,

ami nálunk fő növény, az pedig jórészt úgyis külföldi kézben van. A gyapot, a szója, a rizs pedig nem zavar minket. A másik momentum az, hogy a GMO szervezeteket Európában fenntartással fogadják és Magyarországon még sem kísérletben, sem köztermesztésben nincs egy sem. Valószínűsíthető, hogy előbb-utóbb lesz, de addig legalább tisztázódik ezek igazi értéke. Nem biztos, hogy mindegyik kielégíti majd a túlzott várakozásokat.

A Magyar Növénynemesítők Egyesülete minden rendezvényére meghívja a biotechnológiai intézetek képviselőit, de ez fordítva nem áll. Mi meg vagyunk győződve arról, hogy szorosabb együttműködéssel több eredményt lehetne elérni. Hogy a lemaradás behozható-e, azt már kétlem.

Oly korban élünk, amikor a világ globalizálódik, a kis országok pedig egyre jobban elvesztik nemzeti karakterüket. A globalizáció fő mozgatói a multinacionális cégek, amelyek kinőtték nemzeti kereteiket, agresszíven terjeszkednek. Ennek a technikai fejlesztésben sok haszna van. Kérdés azonban, hogy a növénytermesztésben a néhány kozmopolita növényen kívül hogyan fognak eluralkodni és akkor mi lesz a szerepe a magyar növénynemesítésnek.

Mi, magyar növénynemesítők kötelességünknek érezzük mindent megtenni a magyar mezőgazdaság fejlesztése érdekében. Mi ezért dolgozunk, ezért szervezkedünk, és a világ nagy problémáinak megoldását meghagyjuk másoknak. Ha azonban Magyarország az élelmiszer-exportjával hozzájárul a világelelmiszer javításához, akkor mégiscsak tettünk valami szolgálatot mi is.

Meg vagyunk győződve arról, hogy magyar növénynemesítésre szükség lesz a jövőben is. A multinacionális cégek ne vállalják fel a növénynemesítést a Kárpát-medence, vagy még szűkebben a magyar alföld területére. Nem segítenek hozzá komparatív előnyeink érvényesítéséhez sem. Mi piac vagyunk a számukra és minél inkább monopolhelyzetbe kerülnek, annál magasabban állapítják meg az árat. Ahhoz, hogy az alacsonyabb legyen, a hazai növénynemesítés versenyképességének fenntartása alapvető nemzeti érdekünk. Ennek elhanyagolása azt jelenti, hogy sokszorosán megfizetjük a nemesítés költségeit a külföldi cégeknek, akik azt hazaviszik, a saját programjukba investálják és megjelennek a még újabb, még jobb fajták vetőmagjával. A magyar növénynemesítésben együtt kell működni az alap- (benne a biotechnológiai) és alkalmazott kutatásnak, a vetőmagtermesztőknek, a vetőmag-kereskedőknek és a termelőknek. Sok esetben szükség van a végtermék felhasználóinak lojalitására is, ezt állami eszközökkel és módszerekkel elő kell segíteni, úgy, ahogy teszik ezt az Európai Unió tagországaiban.

A Magyar Növénynemesítők Egyesülete mindent megtesz azért, hogy a magyar növénynemesítés nemzetközileg is versenyképes legyen. Ehhez azonban igényli a kompetens szervezetek együttműködését.

Dr. Balla László
az MNE elnöke

VETŐMAG 95 KFT.
H-1077 Budapest, Rottenbiller u. 33.
Tel.: 462-5070, Fax: 462-5080
H-1400 Budapest, Pf. 85.

VETŐMAG AJÁNLATUNK

- Ő** – Vetőmag termeltetés
S – Vetőmag feldolgozás
Z – Mezőgazdasági termékkereskedelem
R – Termelőeszköz kereskedelem
E – Kereskedés itthon és külföldön

Érdemes fajtáinkra odafigyelni, mert a legnagyobb termést ez évben is a **BUZOGÁNY** őszi búzánk, a **GASPARD** őszi búzánk, a **REX** őszi árpánk, a **SYNERGY** repcénk hozta.

FAJTAVÁLASZTÉKUNK A 2000. ÉV ŐSZÉRE, MELYET MÁR AZ ÚJ ÉVEZREDBEN ARATHATUNK:

Őszi búza fajtáink:

koraiak: Jarebica és
 Pobeda

középérésűek: Buzogány és
 Győző

középkésői: Gaspard

Búzafajtáink növényállománya nádszerű, erőteljes, a súlyos kalászkok ellenére sem dőlnek meg.

Termőképességük rendkívüli.

Minőségük stabil malmi, kiváló őrlési tulajdonságokkal.

Őszi árpa fajtáink:

korai: Prima
 középérésű: Rex,
 Replic,
 Esterel (az első őszi sörárpa)

Ősziárpa fajtáink **rekordtermésre** képesek **kiváló takarmányminőség** mellett.

Repce fajtáink:

középérésűek: Synergy (az első hibrid repce)
 Casino,
 Szvit,
 Szonáta,
 Szimfónia,
 Strauss

Repce-fajtáinkat a **termésbiztonság** és a **csúcshozamok** jellemzik. A francia és svéd nemesítésű, **kiváló télállóságú** fajták **magas olajtartalmukkal** és magas hektáronkénti **olajtermésükkel** tűnnek ki.

**TERMELTETÜNK, FINANSZÍROZUNK,
 TERMELTETÉSI SZERZŐDÉST KÖTÜNK!!!**

Műtrágyák még jobb minőségben!

Szeretettel üdvözljük Önt a MAG c. folyóiratban, azzal a meggyőződéssel, hogy jövőbeni vásárlónkat tisztelhetjük Önben. Minőségi műtrágyáink ismertetése előtt röviden bemutatkozunk, hogy ezzel is személyesebbé tegyük a hosszú távú partneri kapcsolatunkat.

Cégünk a STORECHEM Kft. Budapesten működő gyártelepén állítja elő a sok éves kutatói munka és szakmai tapasztalat eredményeként létrejött – alábbiakban bemutatásra kerülő – minőségi műtrágyáit. A „minőségi” jelző a termékek kiemelt használati értékére utal. Ez a közös, ami mindhárom műtrágyánkat jellemzi. Az ajánlott felhasználási javaslatok eltérnek egymástól. Éppen e különbség teszi lehetővé a termékcsalád széles spektrumú alkalmazhatóságát, nevezetesen azt az előnyt, hogy megfelelő típusú műtrágyák használatával speciális táperő utánpótlási igények is kielégíthetők legyenek.

FORMURIN® tartós hatású környezetkímélő nitrogén műtrágya

A közép-európai térségben csak cégünknel gyártott FORMURIN® tartós hatású nitrogén műtrágyánkkal 1999-ben jelentünk meg a belföldi piacon. A minőségi műtrágyák belföldi kereslete megnőtt, így érdemesnek tartottuk a hazai ellátásban való részvételt. A FORMURIN®-t eddig kizárólag a rendkívül igényes, a környezetet óvó nyugat-európai országokba szállítottuk és szállítjuk ma is.

A FORMURIN® olyan karbamid kondenzátum, mely a növényi élethez elengedhetetlen nitrogént speciális makromolekulák formájában tartalmazza. A folyamatos nitrogén ellátást a karbamid kondenzátumok fokozatos lebomlása biztosítja. **A lebomlás ideje 3–6 hónap.**

A FORMURIN®-ban a lassú hatást képviselő 34 % nitrogén mellett 4 % azonnal felvehető ún. „starter” nitrogént is tartalmaz. Az értékes lassú hatású nitrogén hatóanyagú FORMURIN® és a hagyományos, vízben oldódó nitrogén műtrágya tápanyag feltárási görbéje jól jellemzi a leadás különbségét.

Amíg a hagyományos nitrogén műtrágyák egy vegetációs időszakban történő többszöri alkalmazásával érhető el a növény számára kedvező nitrogén ellátottság, addig ez a FORMURIN® egyszeri kijuttatásával optimálisan biztosítható. Nem kell tartani a túladagolástól, a kimosódástól, a nem kívánatos anyagok feldúsulásától. A FORMURIN® kiválóan alkalmazható pázsitokra, meglévő gyepek ápolására. Alkalmos továbbá dísznövények, gyümölcsfák telepítésekor, virág- és zöldség kultúrákban, valamint földkeverékekben a növények szükséges mértékű nitrogén ellátottságának biztosítására.

Forgalomba kerül: 1 kg-os dobozos, 6 kg-os vödörös, illetve 25 kg-os zsákos kiszerezésben.

BUVIPLANT® tartós hatású komplex műtrágya

Tartós hatású komplex műtrágyánk tartalmazza mindazokat a fontos makró- és mikroelemeket melyek a növények folyamatos és biológiailag igényelt tápanyag ellátásához szükségesek. *Tápanyag összetétel:* 20 % N, 10 % P₂O₅, 15 % K₂O, 4 % MgO, valamint a legfontosabb nyomelemek. Egyedi igények esetén 17–12–17, illetve 22–11–11 NPK összetétellel és a fentivel azonos Mg és mikroelem tartalommal is forgalmazzuk. A nitrogén az előzőekben demonstrált elv szerint táplálja a növényt. A foszfor, kálium és magnézium komponensek szintén lassan feltárási vegyületek formájában fejti ki hatásukat.

A tápanyag leadási folyamat mindaddig tart, amíg a kívánatos telítettségi szint be nem következik. E szint elérése után a lebomlás csak akkor fokozódik, ha a talajoldat sókoncentrációja csökken.

A BUIPLANT® önmagában használható zöldségféléknél, dísznövények, facseteték, szőlő, bogyós gyümölcsűek ültetések, palántázásakor, folyamatos tápanyag utánpótlására. Alkalmos még virágok, balkonnövények műtrágyázására.

Forgalomba kerül: 1 kg-os dobozos, 8 kg-os vödörös, 25 kg-os zsákos kiszerezésben, por alakban, valamint a közkedvelt 11 gr-os tablettá formájában, 10 db-os dobozban és 4 kg-os vödörben.

BUVIFER® vízdíszítő, kloridmentes műtrágya

A folyamatos fejlesztés eredményeként tavasszal forgalomba került új BUIFER-ünk a piaci verseny kihívásaira reagálva, olyan – összetételében és tisztaságában kifogástalan – nyersanyagokból készül, amelyek fizikai és kémiai paramétereiről a legpatinásabb európai szerekkel is összemérhetővé teszik. A klasszikus felhasználás mellett az új BUIFER® elsőrendűen alkalmas a főliás zöldségtermesztésben uralkodóvá váló csepegtető öntözéses kijuttatásra is.

Összetétele: 14 % N, 7 % P₂O₅, 21 % K₂O, 1 % MgO, valamint 0,2 % mikroelemek, melyek kloridot nem tartalmaznak.

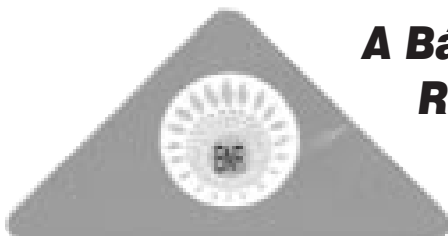
Javasoljuk: zöldség- és dísznövények trágázására, gyümölcsösben, szőlőben elsősorban lombtrágyaként, palántaneveléshez, valamint vízkultúrák termeléséhez oldatrágya formájában.

Forgalomba kerül: 10 dkg-os zacskós, 1 kg-os dobozos, 8 kg-os vödörös és 25 kg-os zsákos kiszerezésben.

A FORMURIN® eltarthatósága 5 év, míg a BUIFER® és a BUIPLANT® eredeti csomagolásban korlátlan ideig tárolható.

Végül itt jegyezzük meg, hogy cégünk kitűnő minőségű 1/2'', 3/4'', 1''-os bordás locsolótömlőt is gyárt. (X)

TERMÉKEINK BESZEREZHETŐK AZ ERRE SZAKOSODOTT ÜZLETEKBEN, GAZDABOLTOKBAN, VALAMINT
A GYÁRTÓ STORECHEM KFT. TELEPHELYÉN – 1225 BUDAPEST, NAGYTÉTENYI ÚT 221–225 –
AHOL SZÍVESEN INFORMÁLUNK MINDEN KEDVES ÉRDEKLŐDŐT.

**A Bácsalmási Agrárpari
Részvénytársaság termékei
és szolgáltatásai a minőségi
gazdálkodást szolgálják!**

**Kiváló minőségű, fémzárolt,
őszi és tavaszi vetőmagfélések
széles fajtaválasztékban állnak rendelkezésre:
kalászos gabona, hibridnapraforgó, egyéb**

JELENLLEG AKTUÁLIS KALÁSZOS VETŐMAG FAJTAAJÁNLATUNK:

ŐSZI ÁRPA	Attila, Botond, Gotic, Kompolti korai, Nelly
ŐSZI BÚZA	GK Öthalom, GK Csörnök, GK Kalász, GK Miska, Jubilejnaja-50, Alföld-90, Kondor, MV Matador, MV Magdaléna, MV Martina, Fatima-2
TRITICALE	Presto
HIBRIDROZS	Rapid

Integrációs partnereink részére több növényfaj termeltetési lehetőségeit ajánljuk: ipari, étkezési, madáreleség célú napraforgó, takarmánygabona, mustár, olajretek, őszi káposztarepce.

A sertéstartás területén működő integrációs tevékenységünk biztonságot jelent a szerződéses hizlalásra vállalkozók részére.

Környezetkímélő gombaölőszerek termékcsaládunk különböző kultúrák különböző kórokozói ellen nyújt hatékony védelmet, a biotermesztés követelményeinek is megfelel.

BORDÓILÉ FW, BORDÓILÉ + KÉN FW

Részletes tájékoztatás kérhető az alábbi címen:

Bácsalmási Agrárpari Rt.

H-6430 Bácsalmás, Backnang u. 2.

Tel.: 79/342-144, fax: 79/342-240

E-mail: bart@mail.datanet.hu

ERDÉSZETI TUDOMÁNYOS INTÉZET

1023 BUDAPEST,
FRANKEL LEÓ U. 42-44.

Részlet a Kámoni Arborétumból

Az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) az 1897. december 31-én kelt alapító rendeletet követően Magyar királyi Erdészeti Kísérleti Állomás néven kezdte meg tevékenységét Selmechányán.

Az erdészeti kutatás központi kérdése mindig is az erdő fejlődésének és növekedésének vizsgálata volt, különös hangsúlyt adva a termőhelyi viszonyoknak és az erdőművelési beavatkozásoknak. A kutatások döntő többsége alkalmazott jellegű, és így az eredmények, kutatási jelentések, szakértői (megbízásos) anyagok, szaktanácsadás, valamint továbbképzés formájában gyorsan a gyakorlat rendelkezésére állnak. Az erdő sokrétű szerepe szükségessé tette a biológiai alapú kutatások fokozatos bővítését, amit különösen indokol az erdők egészségi állapotának romlása és az ökológiai körülmények kedvezőtlen irányú változása.

Az intézet feladatai a földművelésügyi miniszter 54. 326/6/1992. sz. határozata szerint az agrártudományi kutatás-kísérleti fejlesztés keretében az erdőgazdálkodás fejlesztésére irányuló komplex kutatások.

Az intézet feladatai kiterjednek az erdei ökoszisztéma egészére, s tekintettel a nemzetközi, valamint hazai kötelezettségekre, a következő főbb kutatási területek köré csoportosíthatók:

- I. Erdészeti ökológia
- II. Erdőművelés és fanemesítés
- III. Erdészeti nemesítés
- IV. Erdővédelem
- V. Erdészeti ökonómia

A felsorolt diszciplínák egyben az intézet funkcionális szervezeti egységei, és mint tudományos osztályok az intézet alapfeladatának szakterületei szerint meghatározott részét felelősen végzik.

Az ERTI erdőgazdálkodási feladatokat is ellát a rábízott 705,8 ha erdőterületen és 71,8 ha csemetekertben. Fenntart és kezel az ország négy különböző táján (Sárvár, Kámon, Gödöllő, Püspökladány) összesen 87 ha arborétumot.

Az intézet csemetekertjében szaporítóanyag-

termelést és forgalmazást, valamint egyéb vállalkozási tevékenységet végez. Regionális kísérleti állomáshálózata révén szaktanácsadással is foglalkozik.

Közreműködik az erdészeti génbank létrehozásában és fenntartásában, gondoskodik a közel 3000 kísérleti területet magába foglaló országos há-

lőzat rendszeres adatfelvételéről és az adatok kiértékeléséről.

A kísérleti állomások és kirendeltségek (Sárvár, Sopron, Gödöllő, Mátrafüred, Püspökladány), az intézet területi szervezeti egységei, amelyek az állomások (kirendeltségek) költségvetési finanszírozású alaptevékenységi feladatainak teljesítését, az állomásokon folyó megbízásos kutatási, valamint egyéb tennivalók (vállalkozások) megvalósítását koordinálják.

Az Intézet 12 országgal, illetve nemzetközi szervezettel tart fenn rendszeres, részben szerződéses szakmai kapcsolatot. Tagja az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetségének (IUFRO) és az Európai Erdészeti Intézetnek (EFI). Nemzetközi (EU) szakértői regisztrációval rendelkezik, ezáltal egyre több nemzetközi kutatási-fejlesztési projektben tud eredményesen részt venni. (X)

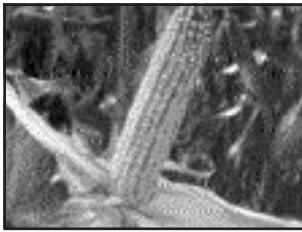
Ökológiai bázisterület

K.u.K. '95 Kft. Hibridkukorica fajtaajánlat 2000-2001

IGEN KORAI ÉRÉSŰ

Szemes: Saturnus (FAO 300) **Siló:** Sze TC 247 (FAO 240)
Sze TC 277 (FAO 310) Advantage (FAO 320)
Borbála SC (FAO 320)

KORAI ÉRÉSŰ

Szemes: DE SC 377 (FAO 350) **Siló:** Juventus (FAO 360)
Juventus (FAO 360) Polo (FAO 360)
Ella (FAO 370)
Norma (FAO 370)

KÖZÉPÉRÉSŰ

Szemes: Veronika (FAO 420) **Siló:** Sze TC 465 (FAO 450)
Maraton (FAO 450)
Altéza (FAO 460)

KÉSŐI ÉRÉSŰ

Siló: Sze TC 513 (FAO 560)
Maxima (FAO 580)

(...valamint további egyéb hibridek kedvező áron és feltételekkel!)

**VETŐMAG VÁSÁRLÁSSAL, SZAKTANÁCSADÁSÉRT FORDULJON BIZALOMMAL A K.u.K. '95 CSOPORT
ALAPÍTÓ TAGJAINAK VETŐMAGÜZEMEIHEZ ÉS SZAKEMBEREIHEZ!**

**Agrárgazdaság Kft.
Vetőmagüzeme**

4001 Debrecen
35. útfél

Tel.: (52) 419-688
Fax: (52) 311-591

**Bóly Rt.
Vetőmagüzeme**

7754 Bóly
Állomáspuszta Pf.: 43.

Tel.: (69) 368-666
Fax: (69) 368-188

**Hidasháti Rt.
Vetőmagüzeme**

5672 Murony
II. ker. 18.

Tel.: (66) 427-288
Fax: (66) 427-287

**Dalmand Rt.
Vetőmagüzeme**

7211 Dalmand
Felszabadulás u. 42.

Tel.: (74) 439-603
Fax: (74) 439-603

**Interseed Kft.
Vetőmagüzeme**

6500 Baja
IV. kerület 163.

Tel.: (79) 326-883
Fax: (79) 322-396

**Törökszentmiklósi Rt.
Vetőmagüzeme**

5200 Törökszent-
miklós – Szenttamás

Tel.: (56) 390-924
Fax: (56) 390-924

**Heves – Borsod-Abaúj-Zemplén – Nógrád
megyei területi iroda**

3300 Eger, Hadnagy u. 17/7.

Tel./fax: (36) 321-148

Mobil: (60) 326-186

Területi képviselő: Kovács Miklós

**K.u.K. '95 Kft.
központi iroda**

1054 Budapest, V. ker.
Bajcsy-Zs. u. 50. III/20.

Tel.: (1) 269-5501, Fax: (1) 269-5502

**Jász-Nagykun-Szolnok – Pest
megyei területi iroda**

5000 Szolnok, Indóház u. 7. IV. em. 23.

Tel./fax: (56) 376-348

Mobil: (30) 950-0787

Területi képviselő: Uhrin Mihály

Hatékony és gazdaságos csávázás a rozs és triticales kultúrákban folyékony rézoxikinolát hatóanyagtartalmú készítménnyel

A hazai növényvédelmi gyakorlatban napjainkig még nem szokásos a rozs vagy triticales vetőmag csávázása.

Ennek okai az alábbiak:

- egyrészt nem jelentkeztek olyan vetőmaggal terjedő betegségek, amelyek tömegesen fellépve jelentősebb termés kiesést eredményeztek volna;
- másrészt nem voltak forgalomban olyan csávázószerrek, amelyek költségei a rozs és a triticales termesztők számára is elfogadhatók.

Napjainkra ez a helyzet lényegesen megváltozott. Magyarországon is megjelent a rozs szárüszög [*Urocistys occulta* (Wallr.)] kártétele, amelyet hosszú időn keresztül csak a hazánktól északra és észak-keletre lévő országokban ismertek.

A tünetek a levélen, a levélhüvelyen, a száron fekete csík formában, a kalászon pedig üszkös pelyva, steril kalász, levélhüvelybe szorult, oldalra ívesen kiforduló beteg kalász formában jelentkeznek. A beteg növények 30–40 %-kal alacsonyabbak az egészségeseknél és deformálódtak.

A károskozó jelenlétét Magyarországon 1976-ban mutatták ki először. A betegség hazai megtalálói – a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Növényvédelemtani Tanszékének oktatói és hallgatói – számos hazai és nemzetközi konferencián számoltak be erről a betegségről. Javasolják a termelőknek, hogy az őszi búzához vagy őszi árpához hasonlóan csávázott rozs és triticales vetőmagot vessenek. A betegség ellen hatásosak a közforgalomban lévő csávázó készítmények, de azok árát az alacsony jövedelmezőségű rozs és triticales termelés nem minden esetben viseli el.

Az elmúlt években a szükséges és kielégítő vegyszeres védelem, valamint a termesztés gazdaságossága közötti összhangot keresve végeztek vizsgálatokat a betegség leküzdésére a Gödöllői Agrárközpont Közhasznú Társaságnál.

A vizsgálatok célja az volt, hogy megállapítsák a csírafertőzés mértékét, a fertőzés kedvező idejét, az egyes fajták fogékonyságát, illetve kereskedelemben kapható csávázószerrek hatékonyságát.

A kísérletekben a Budapesti Vegyiművek Rt. egy már régóta közforgalomban lévő készítményét a BUVISILD BR-t (22,5 % karbendazim + 7,5 % rézoxikinolát), illetve egy újonnan engedélyezett folyékony rézoxikinolát tartal-

mú csávázószerrel a QUINOSILD 150-et (150 g/l rézoxikinolát) vizsgálták.

A rozs-, és triticaleszemeket laboratóriumban a szokásos módon csávázták gömblombikban. Csávázás előtt a mag felszínére a patogén teliospóráit szórták (0,5 g/1000 g). A csávázószerrel felhasznált dózisa 0,2–0,3 liter/100 kg vetőmag volt.

A vetést szeptember–október hónapban végezték 4 ismétlésben, minden esetben megfelelő kontroll-sorok alkalmazásával.

A vizsgálatban az alábbi fajtákat használták fel:

1. táblázat

Faj	Fajta	Minősítés éve	Származási ország
Rozs	Kisvárdai 1	1975	Magyarország (H)
	Molto	1996	Lengyelország (PL)
	GK Wibro	–	Magyarország (H)
	GK Zoluno	–	Magyarország (H)
Triticales	Presto	1990	Lengyelország (PL)

Külön vizsgálták a QUINOSILD 150-et (150 g/l rézoxikinolát) a kőüszög (*Tilletia foetida*) ellen laboratóriumban anyaglenyomatos módszerrel, illetve szabadföldön mikroparcellás kísérletekben.

EREDMÉNYEK

Tilletia foetida (kőüszög)

A vizsgált csávázószerrel gombaölő hatása között az anyaglenyomatos módszerrel vizsgálva nem volt szignifikáns különbség (2. táblázat). A vizsgált csávázószerrel a teliospórák csírázását lényegében azonos módon gátolták. A promicélium kialakulását nem minden esetben akadá-

2. táblázat

**AZ ANYAGLENYOMATOS VIZSGÁLAT
EREDMÉNYEI (*Tilletia foetida*) – Gödöllő 1999**

Megnevezés:	Kőüszög teliospóra fejlődése %-ban		
	5 nap	7 nap	9 nap
Csávázatlan kontroll	19,1	18,3	19,2
Buvisild BR	0,9	0,8	1,2
Quinosild 150	0,8	0,9	1,0

lyozták meg, de az egysejtű promicéliumon a bazidiospórák H alakú fúziója egyetlen esetben sem történt meg, amely nélkül nincs penetrációs hifa, így csíra-fertőzés nem lehetséges.

A szabadföldi vizsgálatokban is ez a tendencia érvényesült (3. táblázat), amikor a csávázatlan parcellában 39–43 % üszögfertőzöttség jelentkezett. A csávázott tételekben 0,010–0,005 %-ban találtak kőüszögöt. Mesterséges fertőzésnél optimális feltételek mellett ez kiváló eredmény, ami azt jelenti, hogy az árutermesztésben a búza-táblákban egyetlen üszögös kalász sem fordulhat elő.

Összefoglalva ezen új betegség fontosabb tüneteit, kártételét a hőmérséklet és a vetésidő, valamint a fajták hatását, az ellenállóságot és fogékonyságot, a legjobb védekezés a vetőmag-csávázás.

Valószínűsíthető, hogy a triticales vetésterületének növekedésével, a csávázás gondatlan elhagyásával a termésveszteség 20–30 % is lehet.

A vizsgált csávázószer megfizethető védelmet nyújt a *Urocistys occulta* kórokozóval szemben. A spórahalmazokból a promicélium képződését még az olcsó kontakt hatású csávázószer (QUINOSILD 150) is kielégítően gátolja.

A QUINOSILD 150 csávázószer az őszi búzában is használható, *Tilletia foetida*, *Tilletia caries* és a *Tilletia intermedia* és egyéb, a talajból vagy a mag felszínéről károsító gombák ellen. A repülő porüszög (*Ustilago tritici*) ellen nem nyújt védelmet, mivel hatóanyaga nem szisztémikus hatású.

Véleményünk szerint az árutermesztésben nincs is erre szükség, hiszen a vetőmag termesztésekor szisztémikus

hatóanyaggal (tebukonazol, carboxin, triadimenol) végzett csávázás következményeként 2 évig nem lesz fertőzési forrás a búzatáblában.

A patogén ismételt felszaporodására (0,5–1,0 %-os szintre) 4–5 év szükséges.

Gazdaságossági szempontból tehát érdemes mérlegelni az őszi búza esetében is az olcsóbb kontakt hatású csávázószerrel (pl. QUINOSILD 150) használatát.

Vetőmagtermesztésnél azonban mindig vagy szisztémikus, vagy pedig szisztémikus és kontakt hatású csávázószerrel szabad csak csávázni!

Dr. Sebestyén Endre
Borossné Tímár Judit
Budapesti Vegyiművek Rt.

3. táblázat
A VIZSGÁLT CSÁVÁZÓSZEREK HATÁSA A TILLETIA FOETIDA PATOGÉNRE ŐSZI BÚZA OPTIMÁLIS VETÉSIDEJÉBEN (Gödöllő 1999)

Csávázószer	Dózis l/t	Tilletia foetida fertőzöttség % s o r o z a t o k				átlag
		1.	2.	3.	4.	
Csávázatlan kontr.	–	42,17	39,21	43,50	40,10	41,24
Buvisild BR	2,0	0,01	0,01	0,02	0,00	0,010
Quinosild 150	2,0	0,00	0,01	0,01	0,00	0,005

Urocistys occulta (rozs szárüszög)

A csávázószerrel végzett kétéves kísérletekben megállapították, hogy a vizsgált készítmények hatékonyan felhasználhatók a kórokozó ellen (4. táblázat). A csávázott szemekből fejlődött növényeken nem találták meg a betegség tüneteit. A csávázószerrel között szignifikáns különbséget nem észleltek.

4. táblázat
AZ UROCISTYS OCCULTA ELLENI VÉDEKEZÉS EREDMÉNYEI (Gödöllő 1999)

Dózis Csávázószer	l/t	Fertőzöttségi arány % s o r o z a t o k				átlag
		1.	2.	3.	4.	
Kontroll	–	16,1	12,3	9,7	14,1	13,1
Buvisild BR	2,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,05
Quinosild 150	2,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,01

Ha rendszeresen hirdet szaklapunkban, nemcsak cégét, termékeit reklámozza, ismertségét növeli, hanem hozzájárul a gazdasági kommunikáció; a szakmai tájékoztatás, tájékozódás, információáramoltatás színvonalának kívánt és szükséges emeléséhez, s szaklapunkat is támogatja.

VETMA Kht.

a MAG Kutatás–Termesztés–Kereskedelem Szerkesztősége

A Martonseed Martonvásári Mezőgazdasági Kísérleti Gazdaság Rt. 2000-ben ünnepli fennállásának 55. évfordulóját. A Részvénytársaság és jogelődei több mint félszáz év óta a martonvásári kutatási-fejlesztési vertikum részei. A Részvénytársaságot 1996-ban a biológia alapok előállításában és megőrzésében játszott szerepe miatt nemzetgazdaságilag kiemelt vállalatnak nyilvánították. A Részvénytársaság főbb tevékenységei közé tartozik:

SZÁNTÓFÖLDI NÖVÉNYTERMESZTÉS, MEZŐGAZDASÁGI SZOLGÁLTATÁS

A Részvénytársaság két telephelyén mintegy 3.000 hektár mezőgazdasági területet művel. A szántóterületen folyó termesztési tevékenység alapvető célja a kalászos gabona és hibridkukorica vetőmagvak előállítása, valamint az állatállomány takarmányigényének jó minőségben történő kielégítése.

VETŐMAGELŐÁLLÍTÁS, -FELDOLGOZÁS, -ÉRTÉKESÍTÉS

Az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet és a Részvénytársaság közötti fél évszázados munkamegosztás eredménye a közelmúltban elfogadott középtávú együttműködési megállapodás, melynek értelmében a Kutatóintézet, mint fajtatulajdonos által nemesített és honosított búza és hibridkukorica magas szaporítási fokú vetőmag előállítását és feldolgozását meghatározóan a Martonseed Rt. látja el. A Részvénytársaság évi 15.000 tonna kapacitású vetőmagüzeme hibridkukorica, búza, mustár, olajretek, őszi káposztarepce, borsó és napraforgó növények vetőmagjainak feldolgozására és fémzároltatására alkalmas. A Martonseed Rt., valamint gazdasági társaságai szorosan együttműködnek a búza és hibridkukorica vetőmagvak hazai és export értékesítésében.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGUNK VETŐMAGTERMESZTÉS ÉS -FELDOLGOZÁS TERÜLETÉN ELNYERTE A „BEMUTATÓ ÜZEM 2000.” CÍMET.

ÁLLATTENYÉSZTÉS

A Martonseed Rt. jelenleg két jól felszerelt tehenészeti telepén közel 1.400 tejelő szarvasmarhát tart, s ezek szaporulatát tenyészt. Az állományok tenyésztési, termelési és állategészségügyi szempontból is kiváló eredményei vannak.

TAKARMÁNYKEVERŐ ÜZEM

Új fejlesztésként évi 8.000 tonna keveréktakarmány gyártása folyik, ami a saját és külső megrendelők igényeit egyaránt kielégíti.

INTEGRÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

A Részvénytársaság regisztrált integrátorként termeltetési tevékenységet folytat, amelynek keretében – előfinanszírozott formában – hibridkukorica, mustár, olajretek, őszi káposztarepce, lucerna vetőmagvak, illetve takarmánykukorica, madáresélg és étkezési célú napraforgó előállítása történik.

VÁLASSZA AZ ÁLTALUNK ELŐÁLLÍTOTT KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ, MEGBÍZHATÓ MAGYAR FAJTÁKAT!

2462 MARTONVÁSÁR-ERDŐHÁT

TELEFON: 06 (22) 460-054, TELEFAX: 06 (22) 460-201

MOBIL: 06 (30) 9942-449

Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ

Az OMgKDK a tudományos munka, az oktatás, a tudományos tájékoztatás céljait szolgálja a mezőgazdasági információ mind teljesebb gyűjtése és szétsugárzása révén. Az intézmény országos feladatkörű, nyilvános, tudományos szakkönyvtár, az agrár-felsőoktatási és agrárágazati szakkönyvtárak koordinációs központja.

Tagja számos nemzetközi szervezetnek: a FID-nek (Nemzetközi Dokumentációs Szövetség), a IAALD-nak (Mezőgazdasági Könyvtárosok és Dokumentalisták Nemzetközi Egyesülete) és az Európai Tanács könyvtári szervezetének, a LIBER-nek. A FAO letéti könyvtára gyűjti, feldolgozza a FAO-kiadványokat.

A könyvtár állománya mintegy félmillió könyvtári egység. A gyűjtőkör kiterjed a teljes hazai és válogatva a nemzetközi mezőgazdasági, élelmiszeripari, erdészeti, faipari, valamint ezek határterületei szakkönyveire, tankönyveire, folyóirataira és egyéb dokumentumaira. 302 magyar és 180-féle külföldi folyóiratot vásárol a könyvtár évente, cserekapcsolatok révén évente közel 300 a külföldről érkezett folyóiratok száma.

A könyvtár történetében jelentős állomás a kilencvenes évek elejétől megkezdett számítástechnikai eszközrendszer kialakítása és fejlesztése. A szakirodalmi tájékoztatás jelentős része a számítógépes rendszer segítségével történik. A legjelentősebb hazai és nemzetközi adatbázisok megtalálhatók CD-ROM-on, interneten és egyéb hálózati elérésű adatbázisok online elérésére is van lehetőség. 1997-től kívülről, ISDN-vonalon keresztül is elérhetők a könyvtár szolgáltatásai.

Kiemelt feladatként kezeli a magyar agrárágazat információ-ellátásának biztosítását az Európai Unióról, a gyors és szakszerű tájékoztatást az 1996-ban létrehozott különgyűjtemény szolgálja. CD-ROM gyűjteménye az ország ag-

rárkönyvtárai közül a legnagyobb EU-s adatbázissal rendelkezik.

Három jól felszerelt, kényelmes olvasóterem, számítógépes rendszerű kölcsönzöpult, több szempontú cédulakatalógus és gépi adatkereső rendszer áll az olvasók rendelkezésére. Kitűnően képzett tájékoztató könyvtárosok segítik a dokumentumok közötti formai és tartalmi eligazodást.

Az információk hihetetlenül gyors szaporodása és a felhasználók információkereső szokásainak változása, igényeik szerteágazó jellege széles körű szolgáltatási struktúra létrehozását eredményezte az OMgKDK-ban.

A hagyományos szolgáltatások – helybenolvasás, könyvkölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, referens szolgálat – mellett tevékenységük fontos részét képezik a számítógépes rendszer felhasználásával nyújtott szolgáltatások.

A folyamatosan épített adatbázisokból a megrendelők által megnevezett témában egyedi témafigyelést is vállal a könyvtár, a rendszer segítségével több ezer tételből válogatva jól körülhatárolt, leszűkített témakörök összeállítására van lehetőség.

Jelentős kiadói tevékenység jellemzi az intézmény tudományos-szakmai munkáját. Csak a legfontosabbakat megemlítve: itt szerkesztik és jelentetik meg a kurrens Magyar Mezőgazdasági Bibliográfia, Az Európai Unió Agrárgazdasága című folyóiratot, továbbá az elmúlt négy évben 16 kötetből álló tématanulmány-sorozatot jelentettek meg az Európai Unió mezőgazdaságáról.

Jól felkészült agrárszakemberek és informatikusok közreműködésével a könyvtár a gyors hozzáférhetőséget, a mély tartalmi feltárást és a legfrissebb nemzetközi információkat biztosítja a felhasználóknak. (X)

Mezőgazdáink csalódottságának okairól...

Mezőgazdaságunk ellentmondásos, nehéz helyzete tulajdonképpen világjelenség, amely azonban nem egyformán sújt minden régiót és üzemtípust, sőt vannak fél-kontinentális országok, amelyek profitálnak is belőle. Természetesen az erős ipari háttérrel rendelkezők könnyebben viselik mezőgazdaságuk anyagi támogatásának terhét, nagyobb áldozatokra képesek. Sajnos mi nem ezek közé tartozunk.

Főleg a volt TSZ-tagokból lett kisbirtokosok számára érthetetlen, hogy az a termelési ág, melyre apáik még úgy emlékeztek, mint a sok munkával járó, de biztos megélhetés forrására, amely őket annak idején független, magaura emberekké tette, a rendszerváltás után miért került abba a megalázó helyzetbe, hogy a pusztán fennmaradáshoz is állandó állami támogatásra szorul (a lakosság másik hányadának adófilléreiből). Ami pedig végképp elszomorító, hogy a jelenség okaira látszólag nincs magyarázat, s a helyzet javulására semmi kilátás.

Hogy az elmúlt tíz év alatt kialakult helyzet okait megértsük, mindezek előtt tisztában kell lenni azzal, hogy az a rengeteg gond, ami a privatizáció után – csaknem váratlanul – szakadt új kisgazdáink nyakába, egy olyan, közel fél évszázados folyamat végkifejlete volt, amely tőlünk nyugatra lassan, folyamatosan ment végbe, így az ottani kisbirtokosoknak ugyan volt idejük alkalmazkodni hozzá, de ott sem ment súlyos, gyakran tragikus következmények nélkül. A nagyüzemek meg mindenütt könnyebben birkóztak meg a nehézségekkel. A mi termelőszövetkezeteink pedig éppen ezen időszak alatt szerveződtek.

A jelen helyzet okainak és előz-

ményeinek megértéséhez, áttekintéséhez nagy előny, ha valaki megfelelő szakmai tájékozottság birtokában élte át az elmúlt közel háromnegyed évszázadot, mert így össze tudja hasonlítani, hogy miként gazdálkodtak nagyapáink, apáink, és mi a helyzet ma.

A két világháború között egész Európában egy önellátó, önfenntartó mezőgazdasági rendszer működött. Természetesen nálunk is. Ami a birtok méretét illeti, voltak néhány holdas kisbirtokok és 50–100 hold körüli birtokkal rendelkező, úgynevezett nagygazdák. Ez a két csoport képezte a falusi lakosság zömét. A középbirtokok területe néhány száz holdat tett ki. Ezer hold fölött kezdődtek a nagybirtokok. E két utóbbi kizárólag árutermeléssel foglalkozott, látta el zömmel a városok lakosságát és állította elő az exportfölösleget. A falusi nagygazdák az önellátáson kívül folytattak némi, a helyi igényeket kielégítő árutermelést is, azonban ennek a közellátás szempontjából alig volt jelentősége. A falusi lakosság többségét kitevő kisbirtokosok kizárólag önellátó gazdálkodást folytattak. Előállították a család teljes élelemszükségletét, iga állataik és az istállótrágya-termeléshez nélkülözhetetlen haszonállataik, valamint hízóik takarmányát. Minthogy készpénzszükségletük a só, petróleum, és esetleg némi tüzelő beszerzésén túl alig terjedt, ezt a tejfelesleg és esetleg egy-két sertés helybeni értékesítéséből fedezték. Nagyon szerényen éltek, de ami a fő, tudatában voltak teljes függetlenségüknek, hogy nekik senki nem parancsol.

A falusi gazdálkodás általános színvonala „középterjesnek” volt minősíthető. A szakismeretek csaknem kizárólag az apákról fiúkra szálló

gyakorlati tapasztalatokon alapultak és ez elegendő volt. A talajerő-utánpótlás istállótrágyával és pillangós takarmányok termesztésével történt. A talajműveléshez és vetéshez szükséges energiát saját állataik szolgáltatták, melyeket maguk neveltek fel. A gyomtalanítást, betakarítást és minden egyéb kézimunkát a családtagok végezték. Vegyszert legfeljebb csak a búza vetőmagcsávázáshoz használtak. Saját termésű vetőmagot vetettek. Minden szállítást saját iga állataikkal oldottak meg. A gazdaság felszerelése ekén, fogasboronán, esetleg lókapán, vetőgépen és szekéren túl nem terjedt, de ez is apáról fiúra öröklődött. Ennek az önellátó és önfenntartó gazdálkodási rendszernek szinte semmi forgótökere nem volt szüksége.

Nem sokban különbözött a nagygazdák tevékenysége sem, bár náluk már szerephez jutott némi fizetett idegen munkaerő költsége is, aminek azonban jelentős része természetbeni járandóságból állt, amit ugyancsak a gazdaság állított elő. Itt már jelentkezett némi tőkefelhalmozódás, ami a termény- és termékfelesleg értékesítéséből származott.

A közép- és nagybirtokok irányítása már komoly elméleti szaktudást kívánt. A nehéz talajmunkát, a vetést és szállítást itt is saját iga állataik végezték, kivéve ahol a göceke is besegített. A növényápolást, aratást, a majori munkákat, az iga- és haszonállatok gondozását fizetett munkások látták el. A talajerő-utánpótlásnál már a zöldtrágyázás is szerephez jutott. Műtrágyát csak módjával használtak. A gabonák tápelem-utánpótlását és a gyommentességet inkább a jól szervezett vetésforgóra bízta. Gépi felszerelésük bővült a tárcsával, kultivátorral, lógereblével, fűkaszá-

val, sima- és gyűrűshengerrel, esetleg a lóvontatású kévekötőgéppel, valamint cséplő felszereléssel. Költséges üzemeltetése miatt a traktor szerepe még meglehetősen alárendelt volt. Ezen üzemek jelentős részében igen belterjes gazdálkodás folyt.

A közép- és nagybirtokok forgótöke-igénye sem volt túl jelentős, egyrészt, mert dolgozóik egy részét természetbeni járandóságokkal fizették, másrészt mert a szerveztrágya-szükséglet biztosítása miatt minden üzemben vagy tejelő tehenészet volt, amely havonta biztosított készpénzjövendelmet, ha nem, úgy marhát vagy sertést hizlaltak, aminek készpénzbevételéből a folyó kiadásokat könnyen fedezni lehetett. Kisebb-nagyobb, a helyi adottságokból adódó eltéréseken kívül ez volt a helyzet egész Európában.

Amerikában, az USA-ban, Kanadában és Argentínában, lévén nagyon sok a föld és kevés az emberi erő, már eleve lényegesen nagyobb területű földbirtokok alakultak ki és emiatt sokkal fejlettebb volt a gépesítés és extenzívebb a gazdálkodás. A hatalmas méretek következtében szinte minden mezőgazdasági produktumból tetemes lett a túltermelés, az exportálható felesleg.

A második világháborút követően hatalmas technikai fejlődés kezdődött. Ezzel egyidejűleg a természettudományokban is rengeteg új eredmény született, főleg a növényélettanban és –örökléstanban, ami nagy lendületet adott a mezőgazdasági ismeretek gyarapodásának is. Ennek lett következménye az úgynevezett „ZÖLD FORRADALOM”, melyet a régieknél sokkal bővebb és biztosabb termésű, új, nemesített növényfajták indítottak el az ötvenes évek elején. Nyilvánvaló, hogy ezen új fajták nagy termés potenciálja csak olyan körülmények között érvényesülhetett, ahol igényeiknek megfelelő jobb

talajművelés, tápanyag-ellátottság, ápolás és növényvédelem biztosítva volt. Ezen feltételek a régi, hagyományos növénytermesztési rendszer lehetőségeit meghaladták. Ezért alakult ki, szinte kényszerűen, egész Európában a gépesített és kemizált, úgynevezett „ipari” mezőgazdasági struktúra, amely ezen igényeket biztosítani tudta, azonban néhány évtized alatt nagyobb változást okozott, mint azelőtt évszázadok – és sajnos ezek egy része nem is kedvező.

A zöld forradalom érvényesülése és az ipari gazdálkodás kialakulása 1950–1980 között, folyamatosan ment végbe. Ez alatt és ennek mintájára szerveződtek nálunk a termelőszövetkezetek.

A talajművelést, növényápolást, betakarítást és szállítást teljesen kiszámították a fosszilis energiával (tűzelőanyaggal) működő gépek, a talajerő utánpótlás zömét a műtrágyák, a gyomtalanítást és növényvédelmet a különböző vegyszerek. Mindez azért történt, mert a csábítóan bőtermő fajták fokozott igényeit csak így lehetett kielégíteni és az eredmény nem is maradt el.

Figyelembe véve a legfontosabb kultúrnövényt, a búzát, hazánk évi összes búzatermése 1952–1972 között 1.909.000 tonnáról 4.080.000 tonnára gyarapodott. Ez húsz év alatt 113%-os termésemelkedést jelentett. Ugyanezen idő alatt Ausztria búzatermése 153%-kal, Németországé 121%-kal Franciaországé 132%-kal és Angliáé 98%-kal lett több. Ez természetesen szenzációs eredmény, aminek következtében a régen importra szoruló Nyugat-Európának búzafelésege lett. De világelelmzés szempontjából még ennél is sokkal jelentősebb, hogy azok a nagy és túlnépesedett országok, melyek azelőtt rengeteg búzát kényszerültek importálni, mert a hazai termés nem fedezte a szükségletet, ugyancsak sokkal

nagyobb búzaterméseket arathattak. India 330%-kal, Kína 117%-kal, és Dél-Afrika 210%-kal többet takarítottak be. A zöld forradalom „áldásos” hatása azonban az addig is sok exportfelesleget termeszto USA-ban szintén 100%-os, Kanadában 31%-os búza terméstöbblettel jelentkezett.

A zöld forradalomnak és a motorizált, kemizált „ipari” mezőgazdaságnak tehát az lett az eredménye, hogy mindenütt duplájára vagy még többszöröseire gyarapodtak a termésátlagok. Így a túlnépesedett, hiánnyal küszködő országok csökkenthették importszükségletüket, míg mások, mint Nyugat-Európa, teljesen önellátókká váltak, sőt esetleg némi búzafeléseget állítottak elő. De ezzel egyidejűleg a nagy búzaexportörök termése is gyarapodott, vagyis még több exportálandó többletet arattak, habár a búza-kiviteli lehetőség, a felesleg értékesítése nehezebbé vált, ami természetesen az árakat is befolyásolta. Minthogy Magyarország is évszázadok óta hagyományos exportáló, a gabonapiac ezen kedvezőtlen változása súlyosan érinti a mi mezőgazdaságunkat, mert a mi exportálható feleslegünk is lényegesen gyarapodott.

Ezek után azt hihetné bárki, íme, hazánk agrártársadalmának gondjait a búza és egyéb kultúrák világméretű termelésemelkedése okozza. Részben valóban így is van, mert exportfeleslegünk megfelelő áron való értékesítése egyre nehezebb. Sajnos azonban ez még nem minden, mert az ipari mezőgazdaság kialakulásával egyidejűleg még történt valami. A két világháború között létező, évszázadok alatt kialakult, önfenntartó mezőgazdaság forgótöke-igénye még a nagybirtoknál sem volt jelentős, a kisbirtokoknál pedig gyakorlatilag a nullával volt egyenlő. Ezzel szemben az ipari mezőgazdasági rendszer forgótöke szükséglete igen jelentős, sőt

nélküle nem is működhet, minthogy minden műveletért, műtrágyáért, vegyszerért készpénzzel kell fizetni. Ezekből az üzem maga semmit nem produkál. Ez a változás a nagyüzemeknek is gondot okozott annak ellenére, hogy azoknál már régen is gondoskodni kellett némi folyamatos készpénz-ellátásról a heti és havi bérek fizetéséhez. A több ezer hektáros állami gazdaságok és téeszék számára sem volt könnyű az új erő- és munkagépek beszerzése, mégis az új rendszer kialakulásának mintegy harminc éve alatt ez fokozatosan megoldódott. A régi kisbirtokosokból verbuválódott termelősövetkezeti tag-ságban mégsem tudatosult, hogy ez milyen hatással lesz a kisüzemekre. Ezt csak a nyugat-európai kisbirtokosok tapasztalták meg saját bőrükön és tudtak vagy nem tudtak alkalmazkodni hozzá az évek során. Azonban a volt termelősövetkezeti tagságból lett mai kisbirtokosokat ez a helyzet váratlanul, felkészületlenül érte. Nekik nem volt harminc évük a folyamatos felkészülésre. Ők csak most döbrentek rá, hogy a régi, apáik által emlegetett önfenntartó gazdálkodásnak vége, még a legkisebb földbirtoknak is árutermelésre kell berendezkedni és ehhez tetemes forgótőke szükséges. A földet visszavásárolni nem lett nehéz, mert olcsó volt és ha még maradt is valami pénz a drága erő- és munkagépekre, de a kellő forgótőke nélkül kibírni az egyik aratástól a másikig és közben meg is élni, az már nem megy akkor, amikor minden műveletért, műtrágyáért, vegyszerért azonnal fizetni kell, nem is említve, hogy az árutermelő gazdálkodás, valamint az áruértékesítés sokkal bonyolultabb feladat, mint a család mindennapi kenyerének ki-gazdálkodása.

De hogy teljes legyen a kép, egy harmadik tényezőről sem szabad

megfelekedni és ez az általános életszínvonal, életigény változás, mert a második világháború ezért is felelős.

A harmincas-negyvenes évek kisbirtokos családja egy szoba-konyhás lakásban élt, és mivel minden szükségletét biztosította kis gazdasága, són és petróleumon kívül alig költött valamire, esetleg némi tüzelőre és kevés ruhaneműre. Ma ez nálunk a nyomor szintjét jelenti. A háború után az életkörülmények olyan mértékben változtak a falun is, hogy a két- vagy inkább több szobás, fürdőszobás lakásokat gázzal fűtik, a villanyvilágítás, a hűtőszekrény, a rádió, a televízió, a központi vízvezeték, a gáztűzhely, no meg az autó vagy legalább egy motorkerékpár, úgymond, minden rendesen dolgozó családot megillet. A gyereket iskoláztatni kell, az öltözködés is változatosabb, költségesebb, mint régen volt. Mindez azt jelenti, hogy napról-napra, hónapról-hónapra tetemes mennyiségű készpénzt kell a gazdaságnak produkálnia, amit vagy folyamatos árutermeléssel és értékesítéssel lehet csak elérni, mint a zöldség-termesztéssel foglalkozó fóliás kerteszek teszik vagy tartalék forgótőke szükségeltetik, ami áthidalja a vetés és aratás közötti űrt.

Kérdés mármint, hogy Nyugat-Európa kisbirtokosai, akiknek több mint három évtizedük volt az átszerveződéshez, átalakuláshoz, miként élték meg ezt a folyamatot. Számukra sem volt könnyű. Nekik is meg kellett vásárolniuk a drága új gépeket, felszerelést, elő kellett teremteni a nélkülözhetetlen forgótőkét, és akinek ez nem sikerült, az a gazdálkodás mellett kiegészítő foglalkozást vállalt vagy felhagyott vele és földjét bérbe adta, eladta. Igen jelentős hányaduk szövetkezetben kereste boldogulását, e módon igyekezve kihasználni a nagytáblás nagyüzemi

gazdálkodás adta előnyös lehetőséget. Hogy ennek milyen következményei lettek, álljon itt néhány példa. 1987–93 között, vagyis hat év alatt, Németországban az átlagos földbirtokméret 14,4 hektárról 28,1 hektárra gyarapodott, azaz csaknem megduplázódott. Franciaországban 23,3 hektárról 35,1 hektárra, azaz 50 %-kal, Dániában 23,8 hektárról 37,1 hektárra, ez 55%, Angliában, ahol az átlagos birtokterület már 1987-ben 63,7 hektár volt, 67,3 hektárra, ami mindössze 5,6 %, növekedett. Ezek a számok egyértelműen bizonyítják, hogy a kisebb birtokok száma csökken és a nagyobbak területe növekszik. Az angliai példa pedig arról árulkodik, hogy valahol 60–70 hektár körül van az a földbirtoknagyság, amelyből az ottani körülmények között, már kellő színvonalon élhet egy átlagos család.

Erre természetesen azonnal fel kell tenni a kérdést, mi az oka annak, hogy ilyen nagy terület kell ahhoz, hogy egy család tisztességesen meg tudjon élni. Az első ok kétségtelenül az életszínvonal tetemes emelkedése, a másik, hogy – dacára a termésátlagok megduplázódásának – a mezőgazdaság, pontosabban a növénytermesztésből származó jövedelem helyett, hogy a duplájára emelkedett volna, csökkent, mert amíg a régi, hagyományos gazdaság, mint már hangsúlyoztam, önfenntartó és önelátó volt, a gépesített és kemizált ipari gazdaság függő helyzetbe került a nehézgépipartól, valamint a vegyipar különböző ágaitól, továbbá az olajipartól. Ennek következtében sokkal drágábban állítja elő terményeit, egy olyan időszakban, amikor az árakat a jelentős túltermelés limitálja.

Hogy nálunk jelenleg milyenek a birtokméretek, az csak az ideai összeírás után derül majd ki. Hogy a nyugat-európai átlagméretekhez igen távol vagyunk, az biztos. Ez pedig saj-

nos nem bízható állapot, mert ha elgondoljuk, hogy Nyugat-Európában a gazdasági struktúra átalakulása még korántsem fejeződött be, még további jelentős változásnak kell következnie, hogy az ott ma is még gyakorolni kényszerült állami támogatások megszűnhessenek. Nem nehéz kitalálni, milyen változásokra kell agrártársadalmunknak felkészülni, nem is beszélve arról, hogy mi exportáló agrárállam is vagyunk, a Nyugat számára pedig annak nincsen jelentősége.

Összegezve az előbbieket, gazda, főleg kisgazda-társadalmunk családottságának három oka van: a zöld forradalom, a motorizált és kemizált új mezőgazdasági rendszer, amelyet az előbbi kényszerített ki, valamint az életszínvonal ugrásszerű emelkedése. Mindhárom tényező rajtunk kívül álló okokra vezethető vissza, nekünk csak az volt a balszerencsénk, hogy a mi kisgazdáinknak nem volt idejük a felkészülésre. Minthogy a felesleges illúziókeltésnek értelme nincsen, a nyugati példa pedig mindennél világosabban bizonyítja, hogy az új helyzet milyen változtatásokat követel, alig valószínű, hogy hazánk agráriuma számára a nyugati tapasztalattól lényegesen eltérő lehetőség adódna.

Minden jel arra mutat, hogy a zöld

forradalom és az ipari mezőgazdaság, valamint a világgiazi helyzet kihívásainak a nagyon nagy szakértelemmel vezetett, nem túldimenzionált nagybirtok – legyen az állami, magán, vagy szövetkezeti gazdaság – felel meg a legjobban. A nagytáblás művelés képes a korszerű gépeket a leghatásosabban és leggazdaságosabban üzemeltetni, a kemizálást a legkevésbé környezetszennyező módon hasznosítani, tud olyan minőségű és tömegű terményt előállítani, amely a mai nagy bevásárlók és az importőrök igényeinek megfelel. Az úgynevezett családi farmgazdaságok a belhoni előállítás számára igen hasznos funkciót láthatnak el, de mint az angliai példa mutatja, az alsó területhatár nálunk sem lehet 40–50 hektárnál kisebb. Természetesen néhány hektáros területből is meg lehet élni, főliás zöldség-kertészetből, biztos átvevő piac közelében, ha a termesztő közvetlenül maga értékesítheti termékeit. Ez azonban egészen más szakma. Itt érvényesülhet az úgynevezett biogazdálkodás is.

A cél végső fokon az kell legyen, hogy a mezőgazdaság ismét saját lábára álljon, mint régen, állami támogatás nélkül. Ez biztosan soká tart még. Arra kell törekedni, hogy a kényszerű átmenet minél kevesebb megpróbáltatással és keserűséggel

járjon. Ehhez pedig olyan őszinte felvilágosítás szükséges, amely nem fest szebb képet, mint a tiszta valóság, feltárja a helyzet valódi okait, és bevallja hogy a megoldás, a mezőgazdaságnak saját lábára állása csak is generális struktúraváltással történhet meg, olyannal, amilyen Nyugat-Európában történt és történik ma is. Mert számunkra sincsen más lehetőség, viszont tarthatatlan, hogy az a termelési ág, amely az emberiség élelemellátását szolgálja, a jövőben is csak állami támogatás mankójára támaszkodva tudjon létezni, holott valamikor ez volt a legbiztosabb és legjobban megbecsült megélhetési forrás.

Prof. Lelley János
az MTA doktora

LELLEY JÁNOS PROFESSZOR ÚR
ITT KÖZÖLT TANULMÁNYA
MEZŐGAZDASÁGUNKRÓL
BIZONYÁRA SOKAKAT KÉSZTET
TOVÁBBGONDOLÁSRA,
MEGSZÓLALÁSRA.
A KÖVETKEZŐKBEN
MÁS NÉZETEKET, VÉLEMÉNYEKET
IS SZÍVESEN KÖZLÜNK
E FONTOS KÉRDÉSKÖRBE.

(A SZERK.)

Tartalom

Mezőgazdasági kiállításaink múltja, jelene és jövője.....4	Dr. Sebestyén Endre–Borossné Tímás Judit: Hatékony és gazdaságos csávázás a rozs és triticale kultúrákban folyékony rézoxikinolát hatóanyagtartalmú készítménnyel.....19
Dr. Hullán Tibor: Eredményeink és feladataink5	Martonseed Rt.21
A Vetőmag Terméktanács tisztségviselői6	Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ22
Tóth-Szeles István: A bő termés ígérete: minőségi GK vetőmag!8	Dr. Lelley János: Mezőgazdáink családottságának okairól...23
A Magyar Szabadalmi Hivatal az OMÉK-on10	Dr. Fehér István: AGENDA 2000 és az Európai Unió vidékfejlesztési reformja (III.)27
Dr. Balla László: Tízéves a Magyar Növénynevelők Egyesülete (II.)....11	Szárítás és tárolás a jó gazda gondosságával29
Vetőmag 95 Kft. vetőmagjánlata.....13	
Műtrágyák még jobb minőségben (STORECHEM Kft.).....14	

AGENDA 2000 és az Európai Unió vidékfejlesztési reformja (III.)

6. AGRÁRKÖRNYEZET

A környezetvédelmi elvárások kielégítése és a táj megóvása érdekében kidolgozott mezőgazdasági termelési módszerek (agrárkörnyezet) hozzájárulnak a Közösségnek a mezőgazdasággal és a környezettel kapcsolatos politikája célkitűzéseinek megvalósításához.

Ez a támogatás elősegíti:

- a környezet védelmével és feljavitásával, valamint a tájjelleg, a talaj, a természeti erőforrások és a genetikai sokféleség megóvásával kapcsolatos elvárásokkal összeegyeztethető mezőgazdasági földhasznosítási módszerek alkalmazását,
- a gazdálkodási tevékenységek környezet szempontjából kedvező módon történő extenzifikálását és a gazdálkodást az alacsony intenzitású legeltetési rendszerekkel,
- a veszélyeztetett állapotú, nagy természeti értéket képviselő mezőgazdasági hasznosítású környezetek megóvását,
- a mezőgazdasági földterület tájjellegének és történelmi jellegzetességeinek fenntartását,
- a környezettervezés alkalmazását a gazdálkodási gyakorlatban.

Támogatás nyújtható azoknak a gazdálkodóknak, akik legalább öt éves időtartamra vállalják az agrárkörnyezettel kapcsolatos elvárások teljesítését. Ha szükséges, a környezeti hatások figyelembe vételével bizonyos vállalatípusok céljaira hosszabb időszak is előírható.

Az agrárkörnyezeti vállalatok a szokásos jó gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásán túlmenően többletértéket kötelesek nyújtani. Olyan szolgáltatásokat kötelesek nyújtani, amit más támogató intézkedések, például a piactámogató vagy kompenzációs kifizetések nem tartalmaznak.

Az agrárkörnyezeti vállalatokkal kapcsolatos támogatást évente nyújtják és az alábbi szempontok alapján számítják ki:

- elmaradt jövedelem,
- a vállalatokból származó többletköltségek, és
- ösztönzők nyújtásának a szükségessége.

A vállalatok teljesítéséhez szükséges, nem fizetés jellegű többletköltségeket szintén figyelembe kell venni az éves támogatás szintjének kiszámításánál.

A közösségi támogatás éves jogosultsági összege egyynári növények esetében 600 euro, évelő növények esetében 900 euro, egyéb célú földhasznosítás során 450 euro hektáronként. Ezek az összegek a gazdaságnak arra a területére vonatkoznak, amely az agrárkörnyezeti vállalatok szempontjából érintett.

7. MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK FELDOLGOZÁSÁNAK ÉS ÉRTÉKESÍTÉSÉNEK FEJLESZTÉSE

A beruházási támogatás elősegíti a mezőgazdasági termékek feldolgozásának és értékesítésének a fejlesztését és racionalizálását, és ilyen módon hozzájárul ezeknek a termékeknek a javuló versenyképességéhez és magasabb értékéhez. A nyújtott támogatás által elősegítendő az alábbiak közül egy vagy több célkitűzés elérése:

- iránymutatás a termelés számára az előre látható piaci fejlődési irányoknak megfelelő módon, vagy a mezőgazdasági termékek új értékesítési csatornáinak a kidolgozása,
- az értékesítési csatornák vagy a feldolgozási eljárások feljavítása vagy racionalizálása,
- a termékek előkészítésének és csomagolásának javítása, vagy a melléktermékek és hulladékok jobb felhasználása, vagy megsemmisítése,
- új technológiák alkalmazása,
- innovatív befektetések végrehajtásának az előnyben részesítése,
- a minőség ellenőrzésének javítása,
- az egészségügyi körülmények javítása és nyomon követése,
- a környezet védelme.

Támogatás nyújtható azoknak a személyeknek, akik a befektetés finanszírozás vonatkozásában a legmagasabb beosztást töltik be olyan vállalkozásokban,

- ahol a gazdasági életképesség bizonyítható, és
- amelyek betartják a környezetvédelemmel, higiéniával és az állatok tartás körülményeivel kapcsolatos minimális elvárásokat.

A befektetésnek hozzá kell járulnia a kérdéses mezőgazdasági termelési alágazat helyzetének a javításához. Biztosítani kell az alapanyag termékek termelői számára a gazdasági hasznóból való megfelelő mértékű részesedést.

A támogatások odaítélésének feltétele a megfelelő bizonyítékok szolgáltatása arra vonatkozóan, hogy az érintett termékek számára megtalálhatók a normál értékesítési csatornák.

A befektetéseknek ki kell elégíteni a prioritásokat előíró kritériumokat, valamint figyelembe kell venni, hogy milyen beruházások nem jogosultak a támogatásra. A kiskereskedelmi szintű befektetések és a kívülálló országok termékeinek a feldolgozását vagy értékesítését elősegítő befektetések nem részesülhetnek támogatásban. A támogatás teljes összegének a jogosult befektetések mennyisége százalékában meghatározottak szerint korlátozott maximális értéke: 50 % az 1. Célkitűzés térségeiben és 40 % a többi térségben.

8. ERDŐGAZDÁLKODÁS

Az erdőgazdálkodás céljaira nyújtott támogatások hozzájárulnak a vidéki térségekben az erdők gazdasági, ökológiai és társadalmi szerepének a megóvásához és fejlesztéséhez.

A támogatásoknak a következő célkitűzések elérését kell elősegíteni:

- a fenntartható erdőgazdálkodás megvalósítását és az erdészeti tevékenységek fejlesztését,
- az erdészeti erőforrások megóvását és feljavítását,
- az erdősitett térségek kiterjesztését.

A támogatások csak magánszemélyek, azok társaságai, vagy önkormányzatok és azok társaságai tulajdonában levő erdők és területek vonatkozásában adhatók. Ez a korlátozás nem vonatkozik a természeti katasztrófák és tüzek által károsított erdészeti területek helyreállítására és megfelelő megelőző intézkedésekre.

A támogatás hozzájárul a Közösség és a tagállamok által nemzetközi szinten vállalt kötelezettségek teljesítéséhez. Nemzeti vagy országárszre vonatkozó erdészeti programokon, vagy azokkal egyenértékű olyan intézkedéseken alapul, amelyek figyelembe veszik az európai erdők védelméről szóló miniszteri konferenciák által kidolgozott kötelezettségvállalásokat.

Az erdőgazdálkodási célra nyújtott támogatás az alábbiak közül egy vagy több célkitűzés elérését kell, hogy elősegítse:

- erdőgazdálkodási befektetés végrehajtása, amelynek célja az erdők gazdasági, ökológiai vagy társadalmi értékének a jelentős mértékű feljavítása,
- beruházások végrehajtása az erdészeti termékek betakarítási, feldolgozási és értékesítési módszereinek a javítása és racionalizálása céljából; a fa nyersanyagként történő feldolgozását elősegítő befektetések az ipari feldolgozást megelőzően végrehajtott munkaműveletekre korlátozódnak,
- új felhasználási területek és értékesítési csatornák létesítésének elősegítése erdészeti termékek számára,
- erdőtulajdonosok társaságának a létrehozása, amelynek célja segítségnyújtás a tagok számára a fenntartható és hatékony erdőgazdálkodási tevékenységek végzésében,
- természeti katasztrófák és tüzek által károsított erdészeti termelő potenciál helyreállítása és megfelelő megelőző intézkedések alkalmazásának a bevezetése,
- nem jogosult (mezőgazdasági hasznosítású földterület erdősitése a korábbi nyugdíjazásban részesülő gazdálkodók esetében és karácsonyfatelepek létesítésére) feltéve, hogy a telepítést a helyi körülményekhez igazítva végzik és az összegegyeztethető a környezeti viszonyokkal.

A beruházásokra vonatkozóan a korábban már említett 40 és 50 % korlátozásokat itt is alkalmazni kell, figyelembe véve a korábban megfogalmazott szempontokat és szabályokat (a befektetések az agrárgazdaságokba és a mezőgazdasági termékek feldolgozására).

Támogatás nyújtható a mezőgazdasági hasznosítású földterületek erdősitéséhez, feltéve, hogy a telepítést a helyi körülményekhez igazítva végzik és az összegegyeztethető a környezeti viszonyokkal. A támogatás a telepítési költségeken túlmenően az alábbiakat tartalmazhatja:

- erdősitett területek után hektáronként fizetendő éves juttatást öt éves időtartamon keresztül a gondozási feladatok költségeinek fedezetére,
- erdősitett területek után hektáronként fizetendő éves juttatást húsz éves időtartamon keresztül a jövedelem kiesés fedezetére olyan gazdálkodók vagy azok társulásai számára, akik az erdősitést megelőzően az érintett földterületen gazdálkodtak, vagy bármely más magánjogi személy számára.

Fontos korlátozás, hogy a mezőgazdasági hasznosítású földterületek állami hatóságok által végrehajtott erdősitése esetében a támogatás csak a létesítés költségeit fedezheti.

További korlátozás, hogy a mezőgazdasági hasznosítású földterületek erdősitéséért nem adható támogatás, ha korai nyugdíjaztatási támogatásban részesült a gazdálkodó, illetve karácsonyfa nevelő telepek létesítésére. Itt kell megjegyezni, hogy a rövid távon művelt, gyors növéssű fajták telepítése esetén erdősitési támogatás csak a telepítés költségeinek fedezetére adható.

Az elmaradt jövedelem pótlására fizetendő éves közösségi támogatás maximális mértéke a gazdálkodók vagy azok társulásai részére 725 euro, minden egyéb magánjogi személy számára 185 euro hektáronként.

Az kedvezményezettek számára kifizetés teljesíthető abban az esetben is, amennyiben erdőknek a védelméről és az ökológiai értékük megőrzéséről fenntartható módon gondoskodnak, az általuk meghozott intézkedéseket és azok költségeit szerződésben rögzítették az alábbiak szerint:

- az erdők ökológiai stabilitásának a megőrzése és feljavítása olyan esetekben, amikor ezeknek az erdőknek a védelmi és az ökológiai szerepe közérdeknek minősül, és amikor a megőrzés és feljavítás költségei meghaladják az ilyen erdőkben végzett erdészeti tevékenységekből származó jövedelmet,
- mezőgazdasági intézkedések meghozatalával tűzgakak fenntartása.

Az éves kifizetések mértéke minimálisan 40 euro, maximális értéke 120 euro hektáronként, a kifizetéseket a két érték közötti összegben állapítják meg a végrehajtott intézkedések tényleges költségei alapján, a szerződésben korábban előírt rendelkezések szerint.

(FOLYTATJUK!)

Dr. Fehér István Ph.D.

egyetemi docens,
Agrárgazdaságtani Tanszék,
Agrártudományi Egyetem, Gödöllő

Szárítás és tárolás a jó gazda gondosságával...

A Top-Dry 2000 típusú csúcs rendszerű szakaszos és folyamatos üzemű mezőgazdasági berendezések: gabonafélék – elsősorban kukorica, búza stb. –, továbbá hüvelyesek, olajos magvak és aprómagvak szárítására alkalmasak.

A Top-Dry 2000 típusú mezőgazdasági terményszárítók működésüket tekintve szakaszos, illetve folyamatos üzeműek. A csúcs rendszerű szárítás azt jelenti, hogy a szárítótér és a szárítandó termény a fém gabonasiló-jellegű berendezés felső, kúp alakú traktusában, a „csúcson” helyezkedik el. A közvetlen hőlégbefúvású tüzeléses rendszerű szárító egy gyűrűpalástokból összeállított, perforált kúptálcás, átáramlásos légáramú berendezés.

A Top-Dry 2000 típusú terményszárítók választhatóan propán-bután (PB) vagy földgáz (NG) tüzelési rendszerűek.

A szárítási folyamat működési elvét az A), B) és C) ábrák szemléltetik.

A Top-Dry 2000 típusú terményszárítók energiatakarékos működését az a sajátosságuk biztosítja, hogy a szárítóegység alatt nagyméretű, szellőzőpadozatos

tárolótér helyezkedik el. Itt, a tárolótérben történik a szárított termény hűtése, amelynek felszabaduló hőenergiája a szárításban ismét hasznosul.

A Top-Dry 2000 típusú szárítók egyszerre valósítják meg a szárítást és a tárolást.

A terményszárítás és tárolás együtt a leggazdaságosabb megoldást garantálja a gazdák számára.

A SZÁRÍTÁS KORSZERŰ TECHNOLÓGIÁJA

A Top-Dry 2000 típusú szárítónál a szárítási folyamat szabályozása az ún. EMCS vezérlőegység által a szárítóközeg és a terményhőmérséklet beállításával a nedvességtartalom folyamatos kontrollja mellett – a szárítandó termény szárítási ciklus- és folyamat-idejének változtatásával – történik.

A kompjuterizált vezérlés a szárítási időtartamot automatikusan a szárítandó termény aktuális szárítási fokához igazítja.

A CALC-U-DRY rendszer mellett, hogy folyamatosan nyomon követi a rendszer működését, képes arra, hogy az adatokat rögzítve informáljon a teljes szárítási folyamatról.

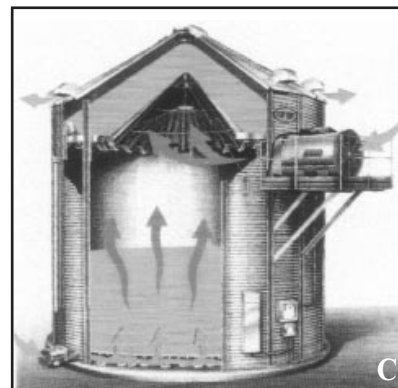
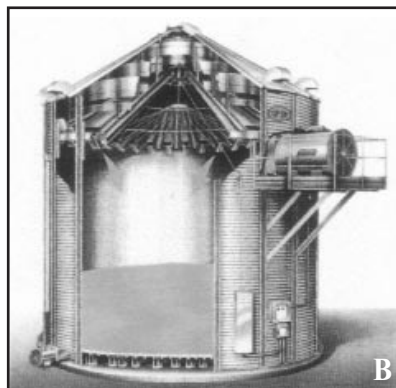
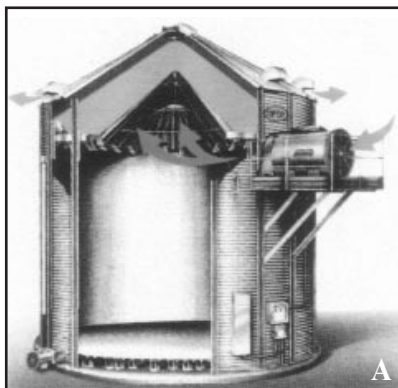
Az egyes termények szárítását a gazdasági magvak biológiai sajátosságait figyelembe vevő eljárással oldja meg. A szárító közeg hőmérséklete egyetlen szárítandó termény esetében sem haladhatja meg a 82 C°-ot, a folyamatos üzemű, ún. „autoflow” berendezéseknél pedig a 92 C°-ot.

A hagyományos eljárásokhoz képest kifejezetten alacsony hőmérsékletén, kíméletesen történik a szárítás, ami kedvező a takarmányhasznosulás szempontjából is.

Mind a szakaszos, mind a folyamatos üzemű berendezések teljesítménye és tárolókapacitása rugalmasan alkalmazkodik a termelői igényekhez.

A TOP-DRY 2000 típusú terményszárítók testátmérője 5,5–11,0 méter között négy változatban, magasságuk pedig az oldalfalat alkotó gyűrűk számától függően 7,2–15,5 méterig méretezhető.

A felhasználó igényének megfelelően igen tág határok között – 62–748 tonna – választható meg a TOP-DRY 2000 típusú terményszárítók tárolókapacitása. A tárolóban elektronikus szinhtároló jelzi a benne elhelyezhető termény magasságát.

Minden gazdálkodó megtalálhatja a számára legmegfelelőbb modellt, az óránkénti 7,0 tonna szárítási teljesítményű és 62,0 tonna tárolókapacitású berendezéstől a 32,0 tonna/óra teljesítményű és 748,0 tonnás tárolókapacitású változatig.

A TOP-DRY 2000 típusú terményszárítók komplett kitarozó berendezéssel rendelkeznek.

A GSI TOP-DRY 2000 típusú csúcsrendszerű mezőgazdasági terményszárítói a legkorszerűbb

gyártástechnológiával készülnek. Anyaguk korrózióálló, acél idom és lemez szerkezetük kettős tűzi horganyzású. A tetőkúp önhordó, anyaga igen nagy szilárdságú.

A TOP-DRY 2000 típusú terményszárítók jellemzője, hogy kiválóan alkalmazkodik a felhasználói igényekhez. Az energiatakarékos üzem mellett a létesítmény mint beruházás is gazdaságos, mivel a szárítóval együtt jelentős tárolóteret biztosít. Az intenzív szárítást nem igénylő,

alacsony nedvességtartalmú termények szellőztetése a berendezés szerkezeti sajátosságaiból adódóan kitűnően megoldott. (X)

A TOP-DRY 2000 típusú terményszárítókkal kapcsolatban további részletes tájékoztatást ad a magyarországi forgalmazó:

4 Hungar Agri-Tech Kft.

7621 Pécs, Zrínyi u. 1.

Tel: 72/511-600, 30/956-4202

Fax: 72/511-601

E-mail: hunagri@matavnet.hu

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

TISZTELT PÁLYÁZÓ!

A VETMA Marketingkommunikációs Kht. és a MAG – KUTATÁS – TERMESZTÉS – KERESKEDELEM c. szaklap Szerkesztősége a 2000. évben is pályázati felhívást tesz közzé, olyan szakcikk(ek) megírására, amely a magyar vetőmagszakma és közgazdasági környezete kapcsolatát – bármely nézőpontból – a kutatás, fejlesztés, termelés, kereskedelem stb. oldaláról vizsgálja. Széleskörű szakmai érdeklődést, visszhangot vált ki.

A cikk nyelvezete szakmailag kifogástalan, szabatos, világos és magyaros legyen.

A pályázat nyilvános. Részt vehet benne bárki, bármilyen szakterületet művelő szakember.

A pályázat kritériuma, hogy az 2000-ben a MAG – KUTATÁS – TERMESZTÉS – KERESKEDELEM c. szaklap valamelyik számában jelenjen meg. A terjedelem nem korlátozott.

A legjobb szakcikk(ek) szerzőjének neves hazai szakemberekből, szakértőkből álló, felkért zsűri ítéli oda a MAG ARANYTOLL-at.

A pályázat többcélú: egyrészt hagyományápolás, másrészt a magyar gazdasági kommunikáció, szakmai és publikációs tevékenység hitelének, erkölcsi megbecsülésének további erősítése.

A pályázati céllal írt szakcikk(ek) leadásának véghatárideje: **2000. november 30.**

2000. szeptember hó

Tisztelettel:
a VETMA Marketingkommunikációs Kht. és
a MAG KUTATÁS, TERMESZTÉS, KERESKEDELEM Szerkesztősége

MEZŐGAZDASÁGI SZAKMAI FOLYÓIRAT

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság. **Megjelenik évente hat alkalommal.**

Felelős kiadó: a VETMA Közösségi Marketingkommunikációs

Közhasznú Társaság ügyvezetője

1077 Bp., Rottenbiller u. 33.

Főszerkesztő: Dr. Oláh István **06/30/221-79-90**

Telefon: 462-5088 Telefax: 462-5080

Grafika: BP DESIGN, Hirdetésszervezés: KONTIKÁR BT.

Előfizethető a VETMA Kht. címén. Előfizetési díj egy évre **2352 Ft/év**

ISSN 1219-1272

Nyomtatás: Bétaprint Nyomda Felelős vezető: Szabadi Andrásné

*Közhasznúsági szerződésben
Zsámbék Nagyközség Önkormányzatával*